

ကညီဖိအဆုဇုဇုဇုအဂုံ

လၢ

သရဉ်မုဉ်လဲဒဉ် (သဉ်တီဉ်)

ဘဉ်တၢ်ထုးထီဉ်ဒီးလၢ

ခ.န.၂၀၀၀ တၢ်တိၢ်ကျဲး, မုၢ်ကညီဘျၢထံခဝုရှဉ်

တၢ်ကတိၤဆွၢန့ၣ်

ပစံးဘျုးဘၣ် သရၣ်မုၢ်လဲၣ်လၢ အမၤစၢၤကွဲးကဲထီၣ် န့ၣ်ပုၤကညီအကူအကၢ အဂ့ၢ်အကလုာ် ကလုာ်ခီၣ်ဖိတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ကညီအတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ အါမံၤလၢဘူးကလီၤသၢတဖၣ် ကြးဝဲလၢ တၢ်မၤဖျါထီၣ်က့ၢအီၤန့ၣ်လီၤ. ပနၣ်လၢလံာ်ဖိတဖၣ်အံၤအံၤ ပကသုၣ်ညါက့ၢ ပပုၤကလုာ်အကူအကၢ မ့ၢ်တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်လၢပဂီၢ်, အံၤအလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢ ပကပၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်က့ၢ ပကပကၢဒီး အဲၣ်ကူအဲၣ်ကၢက့ၢဒီး မၤဖျါထီၣ်က့ၢအီၤန့ၣ်လီၤ. ပမုၢ်လုၢ်ပတၢ်အိၣ်ဖိတဖၣ် ကပွၤဖးလံာ်ဖိတဖၣ်အံၤ ဒ်သိး ကဒုးသုၣ်ညါက့ၢဖိလံာ်ဖျါဘီၣ်တဖၣ်ကသုၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သုပမုၢ်လုၢ်လၢ တနံၣ်တဘျီ ဖဲကညီန့ၣ်ထီၣ်သီ အဆၢကတီၢ် တၢ်ကပၣ်ဖျါက့ၢကညီအကူအကၢ အဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤဒ်သိး ဖိလံာ်လၢခံ တစီၤဘၣ်တစီၤကပၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်က့ၢဝဲ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပွဲၤဒီးတၢ်ယူးယိၣ်

ဝဲလံာ်ဒၢၢ်

ခ.န ၂၀၀၀ ဖိးမံမူဒါဒိၣ်

ပုၤကညီဘျၢထံခဝုၣ်ရှၢၣ်

၂၀.၁၀.၉၇

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ယၤစံးဘျးဘၣ်ကစၢ်ယွၤ လၢအဟ့ၣ်ယၤ တၢ်ဆၢကတိၢ်ဒီး ယၤစံးဘျးဘၣ်စ့ၢ်ကိး ပှၤကညီ ဘျၢထံခဝုၣ် ၁.န ၂၀၀၀ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ကမံးတံၣ် လၢအဟ့ၣ်မူဟ့ၣ်ဒါယၤ လၢယကကွဲး ကဲထီၣ်လံၣ်ဖိတဘျၣ်အံၤလီၤ.

ဒ်သိးလံၣ်ဖိတဘျၣ်အံၤ ကကဲထီၣ်အဂီၢ်ယၤစံးဘျးဘၣ် သရၣ်မုၢ်မ့ၢ်ရံၣ်က့ၣ် ဒိၣ်မးလၢ အတၢ်ကွဲးဘၣ်ဃးဒီး ကညီဖိလၢ ကိၢ်မုၢ်တြီၤတဖၣ် အတၢ်ကူတၢ်သိးအတၢ်ကယၤ ကယဲ တဖၣ်အဂီၢ် ဒီး သရၣ်မုၢ်အဲၣ်ခုၣ်လၢ အတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါ ဖဲဘံၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ပကညီအတၢ်ကူတၢ်သိးအဂီၢ်အကျိၤ လၢတၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အီၤဒ်လံၣ်ဖိတဘျၣ်န့ၣ် လံၣ်အံၤကမုၢ် ဝဲအစီၣ်ထံးကတၢ်တဘျၣ်အဃိ ယဃုကညးပှၤဖးလံၣ်အံၤကိးကဒဲးလၢ ယတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် ဒီးသုတၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ မ့ၢ်တဒ်သိးဘၣ်ဒီး မ့ၢ်ဒၣ်ယတၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဒ်သိး အဃိတၢ်ကိးတၢ်မံၤတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်တဒ်သိးဘၣ်ဒီး ဝံသးစူၤဘၣ် တက့ၢ်.

ယမုၢ်လၢလၢ လံၣ်ဖိအံၤကမုၢ်ဃီသ့ၣ်အစီၣ်ထံးတသ့ၣ် လၢတၢ်ကဃုသ့ၣ်ညါအါထီၣ် ကညီဖိအဆုၣ်စီၤ စီၤအဂီၢ်, ဒီးစိၣ်ကဖိထီၣ် ပပှၤကလုၣ်အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ တဖၣ်ဆူညါ ပှီၢ်ပှီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ပွဲၤဒီးတၢ်အဲၣ်

နီၣ်လဲၣ်ဒၣ်

၂၀:၁၀.၉၇

၂ - ပဏ္ဍပသီးအကျဉ်း

ပပှကလုင်ကညိဖိတကလုင်အံ၊ စးထီၣ်လၢပဟဲန့ၣ်လီၤဆူ ကိၣ်ပယီၤအံၤတုၤမုၢ်မဆါတနံၤ
အံၤအိၣ်လံအနံၣ် ၂၀၀၀ အဘျဲၣ်ဘူးထီၣ်ဆူအနံၣ် ၃၀၀၀ လံအဃိ ပကူပသီးလၢအဃံအလၢပဲၤဒီး
အသူးအသုၣ်, အလုၢ်အပှၤဒီးအခိပညီအဒိၣ်အယိၣ် တဖၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် ပတသုၣ်ညါလၢဘၣ်.
လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ပမံၤပပှၢ်စံးပၣ်ဝဲ -

ဖိလံမုၢ်ခွါထံၣ်တၢ်အါ
တၢ်မုၢ်လဲၤအီၤဆူပှၤကျါ
မဲးယွၤလီၤထွံထံးအိၣ်ယံၤ
မံမိၢ်န့ၢ်ဟူထဲအမံၤ
ဆုကံၣ်ဃုမုၢ်တထံၣ်က့ၤ
တၢ်မုၢ်ထံမူခိၣ်တဂ့ၤ

ပမုၢ်တလူၤဃုသုၣ်ညါက့ၤ ပကူပသီးပတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ် ဘၣ်ဒီးပကန့ၢ်ဟူထဲအမံၤစီၤဒီး
ပကလီၤဘျၢကွံၣ်လၢ ပှၤကျါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပဘၣ်သုၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘိလၢ -

ပှၤကူၣ်သုဃုက့ၤအထံး √
ပၣ်ဒိၣ်ပးကဲမိၢ်ပၢ်ဖံ
တၢ်အဲၣ်ထူထံးဖျါကပီၤ
ကဲဒိၣ်ကဲထီၣ်စိကမီၤ
ထူထံးအိၣ်မူနုသုၣ်ညါ
နတလီၤဘျၢလၢပှၤကျါ

လၢတၢ်ဃုက့ၤ ပထူပထံးပတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ အကျါတၢ်လၢပဂ့ၤပၣ်ဒိၣ်ပးကဲ အကျါပကူပသီး
မုၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အကျါဒိၣ်တုၤမံၤလီၤ. အဂ့ၢ်ဒိၣ်အံၤမုၢ်မဆါတနံၤအံၤ ပကျိၣ်ကလီၤမၢ်ဃုၣ်ဃုၣ်လံလၢ
ပတကတိၤအီၤလၢ ဟံၣ်လၢဃီဘၣ်အဃိလီၤ. လီၤဆီဒိၣ်တၢ်ပဖိပလံၤလၢ မုၢ်မဆါတနံၤအံၤ
တဖၣ်တအဲၣ် ကတိၤပကျိၣ်ပကျိၣ်ဘၣ်အဃိအိၣ်တုၤဒိၣ် ဒိၣ်ပှၤကလုင်တကလုင်အသိး
ပကဘၣ်အဲၣ်ပကူပသီး, ပဘၣ်ကအီၤ, ပဘၣ်ဃုသုၣ်ညါအဂ့ၢ်အပီၢ်လီၤ.

ထိပ်, လံာ်, ဒုဂ်, ညုဂ်, ချံး, တရူး
ဂုဂ်သုဂ်, ဒးဘီ, တာဂ်, ပအူး
မာဒုဂ်အထီဒီးအဆု
ဂုဒုဂ်အီအဆုကံာ်ဃု
လဲဒုဂ်အကျဲပုတတာ
ကျဲဂ်ကျိဃါဃုဂ်တလီတော.

ဆုဂ်ဖိကီဂ်ဖိ တဂ်ဖိတဂ်ဃုဒုဂ်လဲဒ် အိဂ်ဒီးအဖဲဒီးအကု ဒုဂ်အကစာ်အဃိ ပုဒုဂ်ညါအီ
သုလီ. ပဝဲဒုဂ်ပုကညိတကလုဒ်အံ ပအိဂ်ဒီးမကူပသီးလၢအဃံလၢ မးတဖ်လၢပကသုပၤဃာ်အီ,
နီပာ်အီ, ပးကဲအီအဂီလီ. ဖဲပကူပကၢလီပတဂ်ကူတဂ်သိး တဘျီဃိတဂ်သုဂ်ညါပုလၢ ပမုဂ်ကညိ
ဖိန့ဂ်လီ.

ပမံပပုဂ်စံးဝဲ - ပုကညိအလံာ်လီမာ်
အိဂ်တုဒုဂ်လၢလုဂ်လၢထီ
ပုကညိအလံာ်တအိဂ်
အိဂ်တုလၢလုဂ်လီထီလီ

မုဂ်လၢပလံာ်လီမာ်အဃိ ပသးပုဂ်တဖ်မုဂ်အိဂ်ဒီးမာလိဒ်ဖိ, မာလိဒ်လံာ် ဘဂ်ဃးဒီးတဂ်ဂုဂ်
တမံမံဒီးမာဝဲလၢ လုဂ်လၢထီ, မုတမုဂ်မာဝဲလၢ လုဂ်လီထီလီလီ. မာဝဲလၢမုဂ်လုဂ်ထီန့ဂ်
မုဂ်အဒိဝဲလၢထီတကျးတကျး (စၢဂ်ဝဲလၢ ထီတယုဂ်တယုဂ်) လီ. ဒ်ယတဂ်ကွဲးလံာ်ဖိအံအပူ
ယကျးစၢဒၢန့ဒ်ဃုဂ်ပမံပပုဂ်အထီအယုဂ်ဖိတဖ် ဒ်သီးပတဂ်ဆိကမိဂ်, ပတဂ်ထံဂ်ကလၢပုဒ်ဒိဂ်,
ကထုးန့ပသး, ကမာအါထီဂ်ပတဂ်သုဂ် ညါအဂီအသိးလီ. ဒ်န့အသိး ပမံပပုဂ်တဖ်တဂ်လၢ
အအိဂ်ဒီးမာလိဒ်ဖိလံာ်တဖ် မုဂ်ဂု, တဂ်လၢအလဲဒီးဖိတုဂ်ဝဲတဖ်မုဂ်ဂု, တဂ်လၢဖိလံာ်တဖ်
ကပဉ်သုဂ်ပဉ်သး ကပလီပဒိအသးအဂီတဂ်ဂုတဂ်ကျိ တဖ်န့ဂ်, ထီဝဲလၢ ထာဂ်, ခိဂ်ဖာဂ်, ဆုပျီဂ်,
ဆုလီအလီလီ.

တဘျီယသံကွဂ် ဖဲသးပုဂ်တကၢ အသးပုဂ်အနံဂ် ၈၀, ထီထုဂ်အနံဂ်လၢ ၅၀ နံဂ်ဃုဂ်ဃုဂ်,
ဘဂ်ဃးဒီးဘဲဆုပျီကံာ်ဃုကံာ်ဂု အူဝဲအဖိတဖ်အမံ, တမံဂဲတမံလၢအကဆူးကတုဒီး အဝဲစုဂ်ကီး
တဲဘဂ်ယၢတမံစဲတမံဝဲ အကတဂ်တဲယၢဒ်အံ ပုလၢအဖးလံာ်ဆိဝဲဘဂ် တဖ်မုဂ်ကွဂ်လီတဂ်
ဆုပျီအံဒီး ဖးဝဲသုလီ.

လၢတဂ်န့အဃိ ပကူပသီးတဖ် အကါဒိဂ်ဝဲလၢ ပကသုဂ်ညါကု ပထူပထံးပတဂ်လီတံာ်
လီသ့ဂ်တဖ်, တဂ်ဂုတဂ်ကျိလၢမိဂ်ဖိဖဲ အိဂ်ဒီးတဲပုတဖ်လီ.

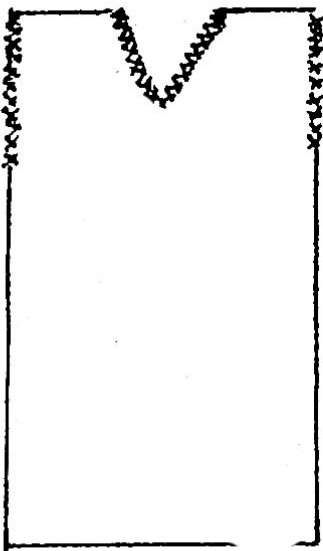
၃ - ပဏ္ဍပကဏ္ဍသုဂ္ဂါ

(က) ပိဋ်မုဋ်ဆုကအါကလုဋ်

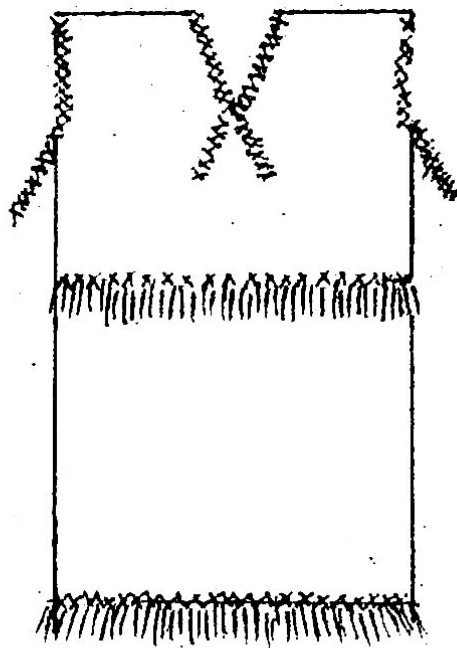
ပဏ္ဍပကလောအမုဋ် ဆုပျိုဆုလါ၊ ဆုဘၢဉ်၊ ဆုဘွဲဉ်၊ ဆုမိၢ်ဝါ၊ နံဉ်၊ ထဲကူ၊ ဖျီဉ်ခဲခဲလၢဉ် ပကိးစုၢ်ကိးအိၤလၢ ဆုခိၤစိၤစိၤလီၤ. လၢဆုခိၤစိၤစိၤအကျါ ဒ်ပယုသုဉ်ညါန့ၢ်ဝဲတနီၤ အဂ့ၢ်န့ၢ် ယကကွဲးဖျါအိၤဒ်အဖီလၢအံၤအသိးလီၤ.

၁. ဆုမိၢ်ဝါ (ဆုသိးစုၤ)

ဖိသုဉ်ပိဋ်မုဋ်လၢ အတမုဉ်ကနီၤဒဲးဘဉ်တဖဉ် ကၢဝဲဆုမိၢ်ဝါန့ၢ် တၢ်ကိးအိၤလၢ ဆုသိးစုၤ ဆုသိးစၢလီၤ. ထါဝဲလၢလုဉ်အဝါ ဒီးဝါဒိဘုဉ်လီၤ. တၢ်ထါန့ၢ်အိၤဖးဒိဉ်ထီအယိကဘၢဉ်ဝဲ ကလုကလၢ လီၤ. အထီတခီ တုၤလၢအခိဉ်ဒုကိဉ်လီၤ. တလိဉ်အကူနံဉ်၊ ဖျီဉ်ခဲ၊ ကၢဆုဖိလၢအဖီလၢလၢ ဘဉ်. ဆုမိၢ်ဝါန့ၢ်ဆးဝဲအကိဉ်ဒီး အစုအံဉ်အံဉ်လၢ အတြီၤဒဉ်အခိဉ်ဒီး အစုခိၤလီၤ. မ့ၢ်ဒ်သိး ကဘဉ်ကဘၢဝဲ ဂုၤဂုၤအဂီၢ်လီၤ.

ဆုမိၢ်ဝါ (ဆုသိးစုၤ ဆုသိးစၢ)

ဆုမိၢ်ဝါ (ဆုသိးစုၤ)

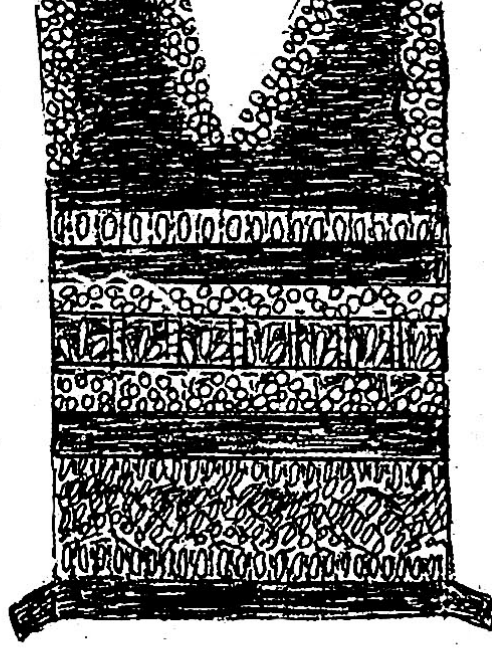
ဖဲမုၢ်ကနီၤထီၣ်တစဲးဒီး တနီၤန့ၣ် ထီၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဒိၣ်အဂီၢ်, လၢဆုမိၢ်ဝါအကိၣ်, အစု, အယီၤဒုဒီး ဆုအခိၣ်ထံးလီၤ. ဆုမိၢ်ဝါန့ၣ်ပိၣ်မုၢ်ဆံး, ပိၣ်မုၢ်သးစၢ်, ပိၣ်မုၢ်လီၤဃီ (မုၢ်ကနီၤဖျါ) တဖၣ်သးဝဲလီၤ. ဆုမိၢ်ဝါအခိၣ်ပညီမုၢ် အတၢ်အိၣ်မူ တဘၣ်ဒွဲးဘၣ်ဒွါဒီး ပိၣ်တၢ်ပိၣ်ဒွါဒီးဘၣ်ဒီး မုၢ်တၢ်စီတၢ်ဆု အပနီၣ်လီၤ.

လၢပျၢၤန့ၣ် ပဲမ့ၢ်ပပုၢ်တဖၣ် မုၢ်ထါဆုမိၢ်ဝါတဘၣ်ဂ့ၢ်, ဆုမိၢ်သူဂ့ၢ်, ဆုပျီၢ်ဂ့ၢ် မုၢ်တညၣ်ပဲး ဘၣ်, ကျၢ်ဘၣ်ဒီး တထါဝဲအသီတဘၣ်ဘၣ်.

ယသ့ၣ်နီၣ်ဖဲသးပုၢ်တဂၢ တဝဲဖဲပဖဲသ့ၣ်အခါ ပမိၢ်ထါန့ၢ်ပုၢ်ဆုမိၢ်ဝါန့ၣ် လုၣ်သွါဒီးကျၢၤ ဂ့ၢ်မုၢ်တညၣ်ပြဲးန့ၣ် တထါဝဲအသီတဘၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဒ်သီးကညၣ်ပြဲးဒီးပကကၢဘၣ် အသီတဘၣ်အဂီၢ် ဖဲပဆုဘုအခါ ပဘျးလီၤစဲၤ ပသးလၢ ကျဲးအလီၤဒီးပလံၣ်လုၣ်ပသးယၢ်ခီယၢ်ခီ လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ဖဲအလုၣ်ထံအဆၢကတီၢ်န့ၣ် မၤဝဲဒ်လဲၣ်လီၤ. ဖဲအလုၣ်ထံန့ၣ်လဲၤန့ၣ် ဆူထံပူၤန့ၣ် ထုးထီၣ်အဆုတဆီတဆီ ဒီးတုၤအတုၤလၢ ထံယိၣ်ပူၤဒီးဖျါထီၣ်ဝဲ အဆုလၢအခိၣ်လီၤဝံၤ ဆုၣ်နီၤလုၣ်ထံလီၤ. ဖဲအဟဲက့ၤထီၣ်က့ၤ အခါစုၢ်ကိးထုးလီၤက့ၤ ဆုအံၤတဆီတဆီ ဘၣ်ဘၣ်ဘၢဘၢ တုၤလၢအဟးထီၣ်ဆူခိတစုလီၤ.

၂ - ဆုဘၢၣ်

ဘၢၣ်မုၢ်အချံ ကိၤကိၤ
(အလွဲၤအဝါ)

ဘၢၣ်ခွါအချံ ကိၤကိၤ
(အလွဲၤအဝါ)

ပိတ်မုတ်တဖန် တုၤအဆိဟံၣ်ဆိဃီဝံၤဒီး လုၤတၢ်ဒုးအိၣ်ဖိသၣ်န့ၣ် ကညီအဂီၢ်အါတက့ၢ် ကၢက့ၢ်ဝဲဆုလၢအဖုၣ်, ဆုလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အသူ, အလါအဲး, တဖန်လၢအထီတုၤ လၢအခံကိၣ် ဒီးကူဝဲန့ၣ်လီၤ. ကညီဆုမိၢ်သူအကျါ တၢ်စးထီၣ်ဆးကၢအိၣ်အဆိကတၢ် မ့ၢ်ဆုဘၢၣ်လီၤ.

ဖဲပုၤကညီတဖန် ထီၣ်လီၤဒုးအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဖုံလီၤစ့ၢ်ကိး ဘၢၣ်ချံတဖန်လၢဒုး ပူၤလီၤ. ဘၢၣ်မ့ၢ်တဖန် မဲထီၣ်ဝဲ တကရုၢ်တကရုၢ်လီၤ. ဘၢၣ်အိၣ်ဝဲခံကလုၢ်လီၤ. တကလုၢ်န့ၣ် အသၢ်ဖျၢၣ်သလၢၣ်ဒီး မ့ၢ်ဘၢၣ်မုၢ်လီၤ. တကလုၢ်န့ၣ် အသးပြဲဒီးထီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဘၢၣ်ခွါလီၤ.

ဘၢၣ်ချံလၢအဆးတဖန် တၢ်ဖိအိၣ်အိၤဒီး တၢ်ဖိစ့ၢ်ကိးအိၤလၢ သံးလီၤ. ကိၤလၢကိးဝဲလၢ (Barley) ဒီးတၢ်ဖိအိၤဒ်တၢ်ခုၣ်ထံစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၢၣ်ခွါအါတက့ၢ် မ့ၢ်အဝါဒီး အချံတဆးဘၣ်. အါတက့ၢ်မ့ၢ်အသိၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်ဘၢၣ်မုၢ်န့ၣ် အဘၣ်ဝါတနီၤ ဒီးအဘၣ်အလွဲၢ်အဝါဃး, ဒီးအလွဲၢ်မၤအသးဒ် အလါအဲးတနီၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.

တုၤကူးဘုကူးဟုဝံၤဒီး ပကညီတဖန်ခူၣ်က့ၢ်ဝဲခုၣ်တံၢ်န့ၣ်တံၢ်, ကျီက့ၢ်ဝဲန့ၣ်သိချံ, ကျီက့ၢ်ဘၢၣ် မ့ၢ်တဖန်ဒီး လိဃုလိဃုဝဲလီၤ. ပိတ်မုတ်ပိတ်မၤတဖန် ဖဲအမၤချုးမၤဒးန့ၣ် ဆးဘျဲၣ်က့ၢ်ဘၢၣ်ချံတဖန် လၢဆုမိၢ်သူအလီၤလီၤ. ဆုဘၢၣ်န့ၣ်ဒ်အဆးဝဲ (design, pattern) အသိးန့ၣ်ကိးဝဲအမံၤလီၤ.

ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်ဆးဆုဘၢၣ်တဖန်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ယကကွဲးဖျါထီၣ်လၢ အဖုၣ်ဒ်လၢ လၢအံၤအသိးလီၤ.

ဆုကျိၣ်ဒး - ဆုကျိၣ်ဒးမ့ၢ်ဆးဘျဲၣ်ဆုလၢဘၢၣ်န့ၣ် ကဝီၤကျိၤဒိဘျဲၣ်ညါ ဒ်လီၤအခံဒးအသိး
ဆုတူၢ်တၢ်ဒါ - ဆုတူၢ်တၢ်ဒါမ့ၢ်ဆးဘျဲၣ်ဆုလၢ ဘၢၣ်န့ၣ်ဒ်တူၢ်တၢ်ဒါအဖိအသိး ဖးဒုးတြၢ်လီၤ.
ဆုရွဲၤတူၢ် - ဆုရွဲၤတူၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဆးဘျဲၣ်ဆုလၢ ဘၢၣ်န့ၣ်ကျဲၤဝဲတၢ်သဘျဲၣ်ဒါလၢအဒိၣ်တူၢ်တၢ်ဒါ
ဒီးကိးဝဲလၢဆုရွဲၤတူၢ်လီၤ.

ဆုသဝံးဖိ - ဆးဘျဲၣ်ဆုလၢ ဘၢၣ်အိၣ်ဒီးကဝီၤဖိနဲကဲၣ်ဒါ ဒ်ထံးသဝံးအသးကံၢ်ပူၤလၢအကဝီၤ
ဆုတုၤထီၣ်ဆုကီၤလီၤ - မ့ၢ်တုၤဝဲဘၢၣ်လၢ လုၢ်အလီၤဝံၤတုၤထီၣ်က့ၢ်ဝဲလၢ ဆုဘျဲၣ်အလီၤန့ၣ်
လီၤစ့ၢ်လီၤစဲၤလီၤ.

ဆုလုၢ် - ဆုလုၢ်မ့ၢ်ဆးဘျဲၣ်ဝဲအိၣ်ဒီး အသကျိၣ်ပူၤဒ်လုၢ်အသိး
ဆုကံၢ်ဃု - ဆုကံၢ်ဃုန့ၣ် တအိၣ်လၢအဂီၢ်အဝီၢ်ဘၢၣ်ဆးဝဲအပြဲတနီၤ, အသ့ၣ်တနီၤ, အဝါတနီၤ
အဂီၢ်တနီၤလီၤ.

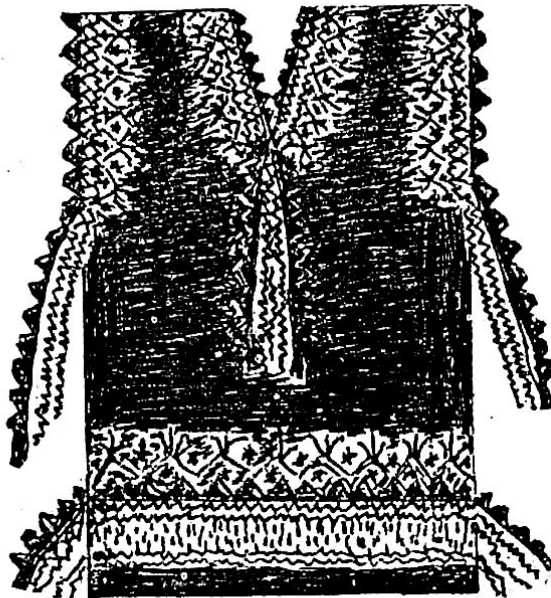
ဆုဘၢၣ်အိၣ်ဒ်ဝဲအါမးဒ်ခွါ တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲလိၣ်အသးအသိး ဆးဘျဲၣ်ဝဲဒီး အမံၤအသၢ်
တအိၣ်လၢဒ်ပမံၤပပုၤ အဆၢကတီၢ်ဘၣ် တနီၤဆးဝဲဒ်ဖိတဖိတဖိအသိး, တနီၤဆးဘျဲၣ်ဝဲဒ်မ့ၢ်ဟံ

ထိပ်အိပ်ဒီးအယိုအသီး တနီဆေးတိုက်ကွဲဒီး အိပ်ဒဲးဝဲအါမးလီၤ.

တၢ်လၢပဂုၤပၤသ့ၤပၤသး ဒီးပၤကမၤလၢပသးမ့ၢ်ဝဲ ပုၤဆေးတၢ်လၢညါတဖၣ် တမ့ၢ်ပုၤအိပ် လၢနူပုၤဖုၢ်ပုၤ, တမ့ၢ်ပုၤသ့လံာ်သ့လံာ်, တမ့ၢ်ပုၤတုၤထံတုၤခိဘၣ်. ဘ. ဆၣ်ဆးဝဲသ့မး လူၤထီၣ်တၢ် ဆၢကတီၢ်တနဲးနဲးလီၤ.

အလီၢ်အိပ်လၢ ပကသ့ၣ်ကုၤဘၣ်သၣ်အါအါဒီး ထုးထီၣ်ရၢလီၤဘၣ်ချံတဖၣ် ဒ်သီးပုၤလၢ အအဲၣ်ဒီးဆးကုၤဝဲ ဆုဘၣ်ဒ်အသးလီဝဲဒၣ် အသီးကဆးဝဲကဆါဝဲ, ကကၢဝဲဒီးကမ့ၢ်တၢ်ပၤယၢ် ကုၤပတၢ်ကူတၢ်သီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢတမံၤလီၤ.

၃ - ဆုဘျဲၣ် (ဆုဘျဲ)

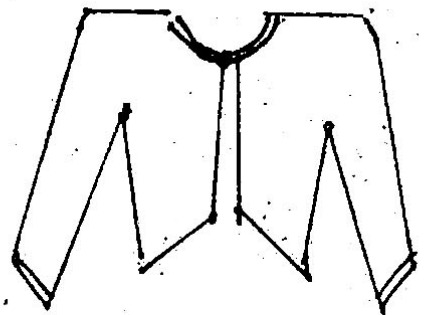
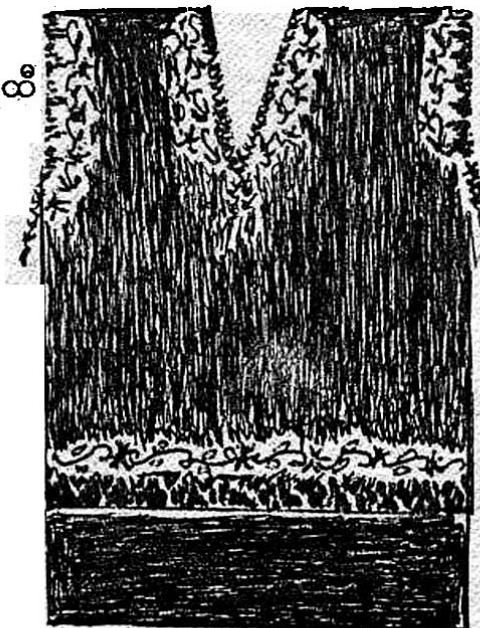
တုၤပိၣ်မုၢ်သးပုၤလၢ အဟုးဘၣ်လံာ်တဖၣ် ထါဝဲအဆုန့ၣ်ဒီး ထါထီထီၣ်ဝဲ တုၤအခိၣ်လၢ ခိၣ်လီၤ မ့မ့ၢ်အသးစၢ်ဒဲးတဖၣ် ထါဝဲအဆုန့ၣ် ဖုၣ်တဖၣ်လီၤ. တနီၤထါဝဲဘၢအယီၢ်ဒုဇာဒီး တနီၤထါဝဲတုၤလၢအခံကိၣ်လီၤ. ထါဝဲလၢလုၣ်အသူဒီးဘျဲ, တနီၤထါဝဲလၢ လုၣ်အလါအဲးတနီၤထါယါ ဃုၣ်ဝဲလုၣ်အသူဒီးအလါအဲးလီၤ. ပိၣ်မုၢ်သးပုၤတဖၣ် ထါဝဲအဆုန့ၣ် တဆးဘျဲၣ်လၢဝဲဘၣ်. ကၢဒၣ်ဝဲ အသူလဲလဲ, အလါအဲးလဲလဲဒ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်အသးစၢ်ဒဲးတဖၣ် ဆးဘျဲၣ်ဝဲလၢ ဘၢၣ်ချံ, တနီၤနီၤဆး ဘျဲၣ်ဒၣ်ဝဲလၢ လုၣ်ဘီလုၣ်ဂီၤ, လုၣ်အလွဲၢ်အကလုၣ်လီၤ. လၢဆုဘျဲၣ်တဖၣ်အကျါ ယအဲၣ်ဒီးကွဲးဖျါ ဆုဘျဲၣ်လၢ ဘျဲမိၤပုၤပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ် ဆးကုၤဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢပမံၤပုၤအစၢ် န့ၣ်ထါန့ၣ်ဝဲဆုလါဒီး ဆးဘျဲၣ်ကုၤဝဲလီၤ. မ့မ့ၢ်ခဲအံၤအါတက့ၢ် ပုၤန့ၣ်ဝဲ တၢ်ကံးညၣ်အသူဒီး ဆးဘျဲၣ်ဝဲလီၤ. ခဲအံၤဆုဘျဲၣ်

ဒ်အံၤအသိး တၢ်ထါအီၤလၢ စဲးဒီးအပွၤ မ့ၢ်လၢအကထိဒီး စံးဝဲလၢ အဟဲလၢကစၢ်ခိၣ်လီၤ.

ဆုလါအံၤ လၢအကိၣ်ဒီးအစုဒီး အယီၤဒုန့ၣ် ထီထီၣ်ဝဲ တၢ်ဒိၣ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်န့ၣ်မၤဝဲလၢ အကးလးအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဒိၣ်အံၤတံၣ်ဝဲခဲကလုၣ်ဒီး တကလုၣ်န့ၣ် ကိးဝဲလၢဃိၣ်ဖိစိဒီး အတကလုၣ်န့ၣ် ကိးဝဲလၢဆီခိၣ်သ့ၣ်လီၤ.

လၢဆုလါအကိၣ်, အစုဒီးအယီၤဒုန့ၣ် ဆးဝဲတၢ်တီၢ်ကွၢ်ကစၢ်တဖျၢၣ် တဖျၢၣ်အသိးလီၤ. ဆးဝဲတၢ်တီၢ်ကွၢ်န့ၣ် ဒ်ထီၣ်ချ့ၣ်အမဲၢ်အသိးလီၤ. လၢကစၢ်အဝဲအံၤ အစိခိၣ်န့ၣ် ဆးဝဲဒ်ဘုမ့ၢ်ဘုစဲၤ အသိးသၢဘိလီၤ. အကပၤခဲဘိဆးဝဲဒ် ဘုလုၣ်အသိးဒီး အခၢၣ်သးတဘိ ဆးဝဲဒ်ဘုပျီၣ်အသိးလီၤ. တနီၤနီၤအကပၤခဲဘိ ဆးဝဲဒ်ဘုစဲၤအသိး ဒီးအခၢၣ်သးတဘိ ဆးဝဲဒ်ဘု ပျီၣ်ထီၣ်အသိးလီၤ. တနီၤနီၤ ဆးဒ်ဝဲဒ်နဆးလီၤထီၣ်ချ့ၣ်မဲၢ် သၢဘိအသိးလီၤ. လၢတၢ်တီၢ်ကွၢ် တကွၢ်ဒီးတကွၢ် အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် ဆးဝဲဒ်ကျိၣ်မဲၣ်ဖဲအသိး မ့တမ့ၢ်ဒ်ဆီဖိအခိၣ်လီၤအသိးလီၤ. လၢခဲတခီဆးကံၣ်ဃုကံၣ်ဝုၤဝဲ, လီၤ. အတံၣ်လၢခဲခီတုၤလၢ ဆုလါအခဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, အကိၣ်တုၤလၢအယီၤဒုမ့ၢ်ဂ့ၤ ဆးဝဲဒ်ညၣ်အသံအသိးလီၤ. လၢဆုလါအံၤအလီၤဆးဘျဲၣ်ဝဲ အဖိတဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး အလီၤအကျဲ, အတၢ်ဖဲး တၢ်မၤအိၣ်, အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, ဒီးတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ.

၄ - ပကူဆုလါဒီးဆုစုထီ

အဝါ (ကလၢဆုလါအဖိခိၣ်)

ပကူပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ် အဆုမိၢ်သ့န့ၣ်ထီတုၤလၢ အကံၣ်ဒုၣ်, ဘၢအခဲကိၣ်လီၤ. အစု, အကိၣ်, ဒီးလၢအခဲတခီ ဆးဝဲတၢ်ဒိၣ်အံၤအံၤဖိလီၤ. တနီၤနီၤတထီထီၣ်ဝဲတၢ်ဒိၣ် အညီဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခီ ဆးတၢ်သဘျဲၣ်လုၣ်ဂီၤ ဒ်ပွၤတံၣ်တၢ်ဒိၣ်အသိးလီၤ. တဆးကံၣ်ဃုကံၣ်ဝုၤဝဲဆုလါအံၤဘၣ်.

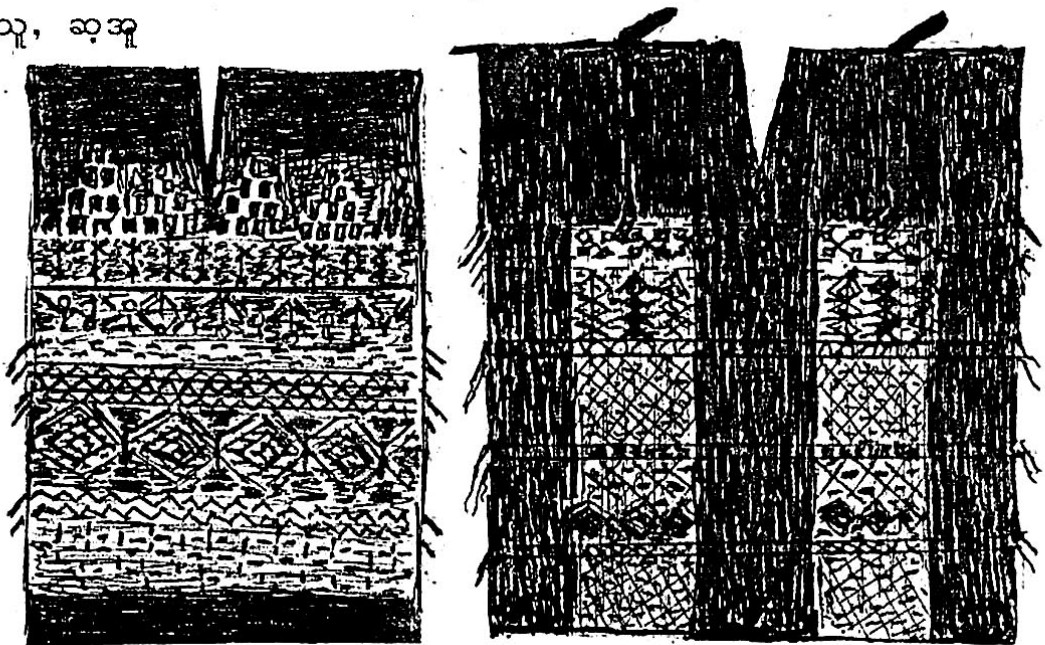
မုမုလါအစု, အကိတ်ဒီးလါအခဲန့ၣ်ဆးဝဲ ဒ်တၢ်အမုၢ်ဒီးအစိးဃုၣ်ဒီး အလၢၣ်ဒီးအဖီပြဲလီၤ.

လါဆုလါအဖီခိၣ်န့ၣ် ဆးန့ၣ်ဝဲ ဆုကါအစုထီၣ်အမိၢ်ပုၢ်ဖုၣ်ဖုၣ် အဝါတဘျီဒီး ကါထီၣ်ဝဲ လါ ဆုလါအဖီခိၣ်လီၤ.

ပမုၢ်ကွၢ်ပကူဆးဝဲ ဆုလါအဖီန့ၣ်လီၤဂၢ်ဒ် (ကနုတ်ပနံး) အသိးလီၤ. လါကျဲတဘိလီၤ ဂၢ်ဒ်လူၤသ့ၣ်, ဒ်သ့ၣ် အမုၢ်လါအခိၣ်ဒီး အကမ့ၢ်, အဖီဘီဘီဖိအဃိ ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ပုၤလါ အိၣ်လူၤကွၢ် လူၤချဲ, အိၣ်ဒ်ကွၢ်ဒ်ချဲလီၤ.

တွဲအသဝီလါအခိၣ်ဘူးဒီး ပကူကီၢ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ကါဝဲဆုလါဖးထီၣ်အံၤအသိးလီၤ.

၅ - ဆုမိၢ်သူ, ဆုအူ

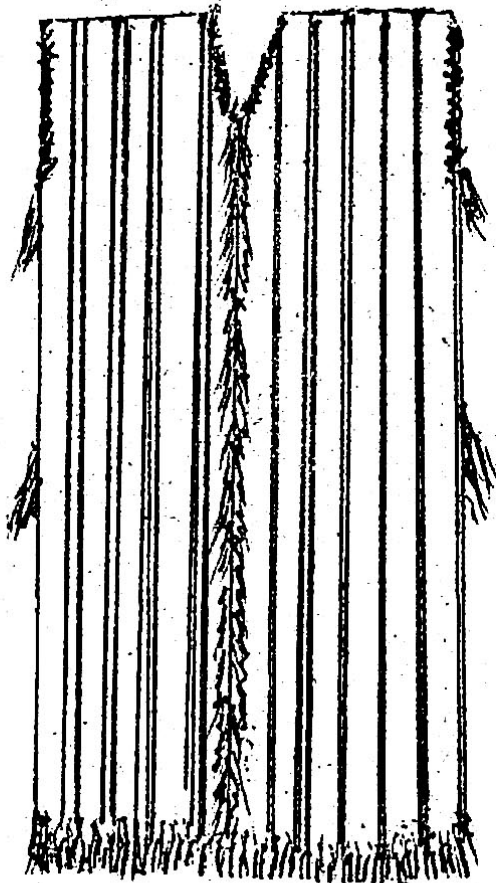
ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤတဖၣ် တုၤအဆီဟံၣ်ဆီဃီဝံၤ န့ၣ်ထါကါဝဲဆုမိၢ်သူ ဆုလါ, ဆုအူတဖၣ်လီၤ. လါဆီဒ်တၢ် ပိၣ်မုၢ်ပိၣ်မၤလါ ကီၢ်ဆီထံး, လါဒ်ခိၣ်ချၢၣ်လွံၤထူၣ်, ကီၢ်မုၢ်တြီၤ, ဒုၤသထူၣ်တုၤလါ ဘျးဒဝဲၣ်တဖၣ် ထါဝဲဆုမိၢ်သူ, ဆုအူတဖၣ်လီၤ.

ဆုမိၢ်သူတနီၤ ပိၣ်ဝဲအသူလဲလဲမုတမုၢ် အလါအဲးလဲလဲဒီး ကါဝဲလီၤ. တနီၤနီၤဆုမိၢ်သူ န့ၣ်အဖံဘၣ်ခိၣ်တုၤလါ အတံၣ်လၢၣ်န့ၣ် ဆးဝဲတၢ်တီၢ်ကွတဘိ တဘိဒီး တနီၤနီၤန့ၣ် ပိၣ်တုၢ်ဝဲ အသူလီၤ. တနီၤနီၤထါဝဲအဂီၢ်ဒီး အသူဒီးလါအသူတပျီၢ်န့ၣ် ထါကံၣ်ဃုကံၣ်ဝဲ, အူဝဲအဖီလီၤ, ကံၣ်ဝဲတဖၣ် အမံၤမုၢ်ဒ်ယကကွဲးဖျါလီၤ တၢ်ကံၣ်ခိၣ်ဖၢၣ်အမံၤအသ့ၣ်ဒီး ကံၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆုမိၵ်သူတနီၤလၢ အကိၵ်တၢလၢအတံၵ်လၢဒီး အခံန့ၵ်ပၵ်တၢ်ဝဲ အသူဒီးအခၢၣ်သးန့ၵ် ကံၵ်ဃုကံၵ်ဝဲဒီး အူဝဲအဖီလီၤ. အူန့ၵ်ခွဲးန့ၵ်ဝဲ အကံၵ်အဝဲလၢလၢလၢအဂီၢ, အဘီ, အလါဒီးသိဆူၣ် အလွဲၣ်အကလုၣ်ကလုၣ်န့ၵ် ဖျါယံလၢဒိၣ်မးလီၤ.

ကိၵ်မုၢ်တြီၤအဆုမိၵ်သူ ဒီးအဆုအူတဖၣ်ဖျါယံလၢ ဂၢန့ၵ်တၢ်လီၢ်အဂၢတဖၣ်လီၤ. မုမုၢ်ကိၵ် ဆီထံးအဆုမိၵ်သူန့ၵ် အဖံဘၣ်ခိၣ်တၢလၢ အတံၵ်လၢန့ၵ်ဆးဝဲ တၢ်တိၢ်ကွၢလၢအဘီ, အဂီၢလီၤ. လၢလၢအထါဝဲန့ၵ် ပၵ်တၢ်ဝဲဒ်အနွံအသိးလီၤ. ဆုမိၵ်သူလၢတၢ်ဆးအီၤလၢ ဘၢၣ်တခီန့ၵ် ပကိၢကစၢၢ် ခိၣ်ဆးဝဲဂၢန့ၵ်တၢ်လီၢ်အဂၢတဖၣ်လီၤ.

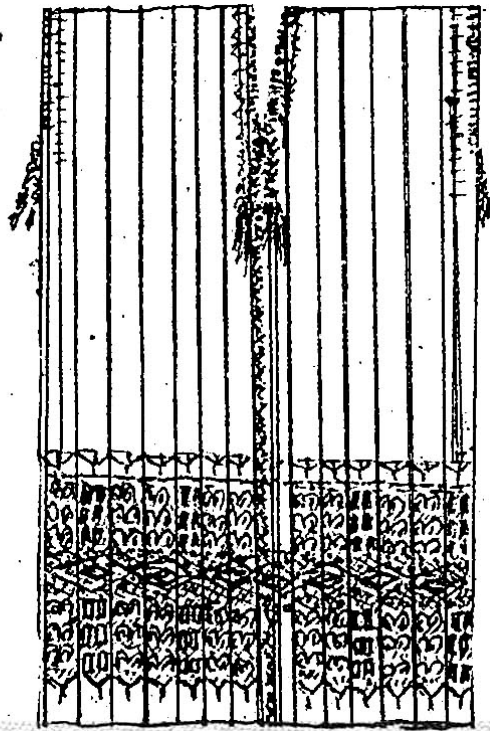
၆ - ဆုဝါတိၤဖျါ

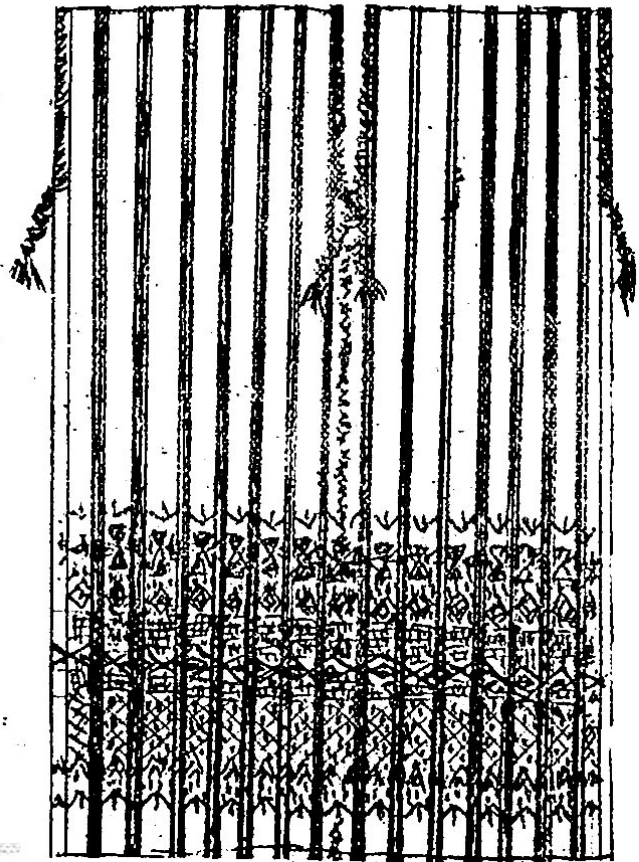
ဆုမိၵ်ဝါလၢအတိၤဖျါဝဲလၢ အလါ, အဂီၢ, အလါအဲးဒီးအထီတခီ တၢလၢခံကိၵ်န့ၵ်ကညီ ပိုၢ်မုၢ်ထီၣ်လၢ အအိၣ်ဝဲဆိးဝဲလၢ ဃီၣ်ဝဲဃီၣ်ထီၣ် တၢလၢ တီနီးကစၢၢ်တဖၣ်ကၢဝဲလီၤ. ဆုအံၤ တၢ်ထါအီၤလၢစးဖိကဟံၣ် ညီဝဲအဃီလၢဖၣ်အၣ်, မိၣ်လမ့ၣ်မူတၢၤ, ပသံၣ်တဖၣ်ထါဝဲအါအါကလဲၣ် ဒီးရၢလီၤဝဲလၢထးလၢလၢအဃီ ကိၵ်ပယီၤဒီဘုၣ်ကညီ မုၢ်ဖိတဖၣ်ကၢဝဲလီၤ.

ခဲအံၤလၢအဝါအလီၢ်န့ၵ် တၢ်ထါအီၤအလွဲၣ်အဘီ, အဂီၢ, အလါအဲး, တဖၣ်ဒီး ပုၤကၢအီၤလီၤ.

(ခ) - ပိတ်ခွါဆုပျိုအကလုာ်

ဘုံဒုလိပ်မုာ်ထီၣ်ဆုပျို

ဘုံဒုလိပ်မုာ်န့ၣ်ဆုပျို

၁. ဘုံဆုပျို

ကီၣ်တီအူန့ၣ် ကံၤလၢမံးရှၢၣ်န့ၣ်တဖၣ် ကိးဝဲလၢ (The Karen Heart Land), ဒီးဒံးရှၢၣ်န့ၣ်တဖၣ်ကိးဝဲအသိး ပကထံၣ်ဘၣ်ကညီတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ အါမံးအံၤကျါ တၢ်ကူတၢ်သိး အိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ဒ်ကညီခူၣ်ထၢလၢ အအိၣ်အဆိးလၢတီအူတဖၣ်အသိး ဘုံ,မိၤပုၤ, ပကူ,မိၤန့ၣ်ပုၤ, ကဲၤခၢၣ်ကဲၤဘၢတဖၣ် အိၣ်ဒီးအဆုပျိုဆုလၢလီၤလီၤဆီဆီ ဒ်အခူၣ်အထၢအသိးလီၤ.

ပုၤကညီပိတ်ခွါ ကၢဝဲဆုပျိုန့ၣ် ပမုာ်နီၤဖးအီၤ အညီကတၢ်မုာ်ဒ် ကညီခူၣ်ထၢအိၣ်ဝဲအသိး လီၤ.ဘုံဆုပျို, ပကူဆုပျို, ကဲၤဘၢဆုပျို, မိၤန့ၣ်ပုၤဆုပျို ကီၣ်မုာ်တြီၤဆုပျို သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.

ဘုံဆုပျိုန့ၣ် တသဝီဒီးတသဝီထီဝဲ လီၤဆီလိာ်အသး တစးတစးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပမုာ်နီၤဖး ကျၢၤတၢ်ကူအီၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ခံကလုာ်လီၤ. တကလုာ်မုာ်ဘုံလၢ အအိၣ်အဆိးလၢ ဒုလိပ်မုာ်ထီၣ်တဖၣ် အဆုပျိုဒီးဘုံလၢအအိၣ်အဆိးလၢ ဒုလိပ်မုာ်န့ၣ်တဖၣ်အဆုပျိုလီၤ.

ဒုလိပ်မုာ်ထီၣ်အဆုပျိုန့ၣ် အဝါဒီးအထီတခီတုၤလၢအခံကိာ်လီၤ. အပျိုအိၣ်ဝဲနွံဘိဒီး အပျို

တဘိတဘိအလဲနှင့် အိပ်ထဲစုဆန်လီ။ အပျိုအလွဲမှ် အလုးလီ။ လာဆုပျိုအခံနှင့်ကံပ်ဝဲအူဝဲ အဖီလီ။ ကံပ်ဃုကံပ်ဝဲလော တာထိန်တြံး၊ တာဝါသိလည်၊ တာဒံချည်မဲဒ်ချ်၊ ညှပ်အသဒံပ်၊ ကပီယူ၊ တာကိးလုဒီး အိပ်ဒံးဝဲခါမးလာပကိးကု၊ အမံတဘဉ်ဘဉ်လီ။ အကိပ်ဒီးအစုနှင့် ထါကံပ်ဝဲလောသိဆုန်အဂီ၊ အဘီ၊ အလါဒီးအဝါလီ။ သိဆုန်လာအထါဝဲနှင့် ပတ်တုဂဲအနွံ၊ ဒီးတနီနီအနွံအံ၊ စာဖိန်ဖျာသလျာကွာဝဲတဖျာတဖျာ လီ။ လာကိပ်လီနှင့်ထါဝဲနးခံဘဉ်လီ။

ဒုလိပ်မုန်အဆုပျိုနှင့် ထီနုဒံးဒုလိပ်မုန်ထီအဆုပျိုလီ။ အပျိုအိန်နွံဘိ ဒီးအပျိုတဘိ တဘိအလဲနှင့်အိပ် တစုမုန်ဒိန်လီ။ အပျိုအလွဲမှ်အဂီလီ။ ဖိသဉ်အဆုပျို မုတမုန်ဆုပျိုတနီ ထါဝဲအပျိုထဲယံဘိဒီး ကိးဝဲလောဆုပျိုဖီလီ။

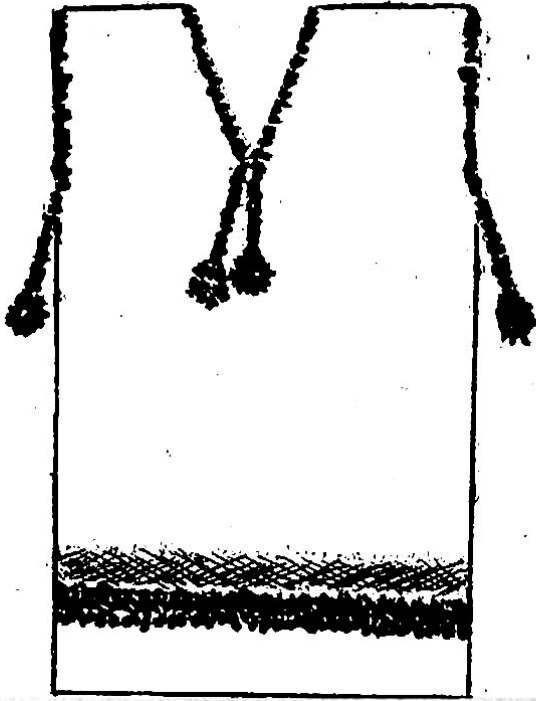
လာဆုပျိုအကိပ်ဒီး အစုနှင့်ထါတုဂဲ လောသိဆုန်ဒီးသိဆုန်လာအလီ။ ဒ်အနွံအသီးနှင့် စာဖျာသလျာကွာဝဲလီ။ မုမုလာအခံတခီ ထါဝဲဒ်ဒုလိပ်မုန်ထီထါဝဲအသီး ဒီးအါထီဝဲမဲးတးလဲး အနီလီ။ စံးဝဲတဘျီနှင့် ပမုပုကွာသိဒီး မဲးတးလဲးတဖဉ်လီ။ လာအခံကံပ်ဃုကံပ်ဝဲ၊ အူဝဲအဖီ ဒ်မဲဒ်သကွီအသီး ဒ်ညှပ်အသး၊ ညှပ်မဲဒ်ချ်အသီးလီ။ ဆုပျိုတဖဉ်မာဝဲ အကိပ်ဖးလဲဒီး ဖဲအလဲအကု၊ အဖးအမးအခါ ထုးထီဝဲအစုတခီလော အကိပ်အံလီ။ လာအခံကံပ်ဃုကံပ်ဝဲ အခါသးလီလီ၊ နှံကံပ်ဒိန်တူဒ်ဝဲနီစုမုန်ခံဘိလီ။

ပုဘွဲဖိတဖဉ် ပတ်ဒိပ်ပတ်ကဲညှပ်ဒိပ်မးမုလာ အတုစံးဃဲအိပ်ဝဲလော တဘျီနှင့်ယွဒိန်ဟဉ် အံ၊ဘုချ်လာအသဉ်ထီ တနံသုဘျီဘဉ်ဆဉ် မုလာအတပးကဲဝဲ၊ တကတီဝဲဂုဂုဘဉ်အဃိ ဘုချ်ဃုအိန်ခူသုအံလီ။ လုဃုကု၊ ဘုချ်ဘဉ်ဆဉ် တထံပ်ဝဲဘဉ်၊ မုလာညှပ်ကဒိ ဒုးနဲကုအံ၊ အဃိထံပ်ကွာဝဲ ဘုချ်ဒီးစံးဘျးစံးဖိပ်ဝဲ ညှပ်ကဒိဒီး ကျးလီ၊နုဝဲစုညှပ်တဘဉ်လော အခံမဲလီ။ ဘုတခီဆိပ်ဃိပ်ဝဲညှပ်လော ပုမုအိန်ယာတခီ၊ ပုကဘဉ်အိန်စုကိးနုတခီလီ။ ပုဘွဲဖိတဖဉ် ကိးနံဒဲး ဖဲနံထီသီနှင့် ပျိတ်ထီဝဲဟိန်ဘျဉ်ဒီးလောဟိန်ဘျဉ်အလီ၊နု ထုဝဲညှပ်ဃံဒီးအစီးနီနှင့် ထုဝဲညှပ်အခံမဲအသီးလီ။ လာအဆုလါအဆုပျိုတဖဉ်အလီ၊နု ထါဝဲဆးဝဲညှပ်မဲဒ်ချ်၊ ညှပ်သး၊ ညှပ်ခံမဲတဖဉ်လီ။

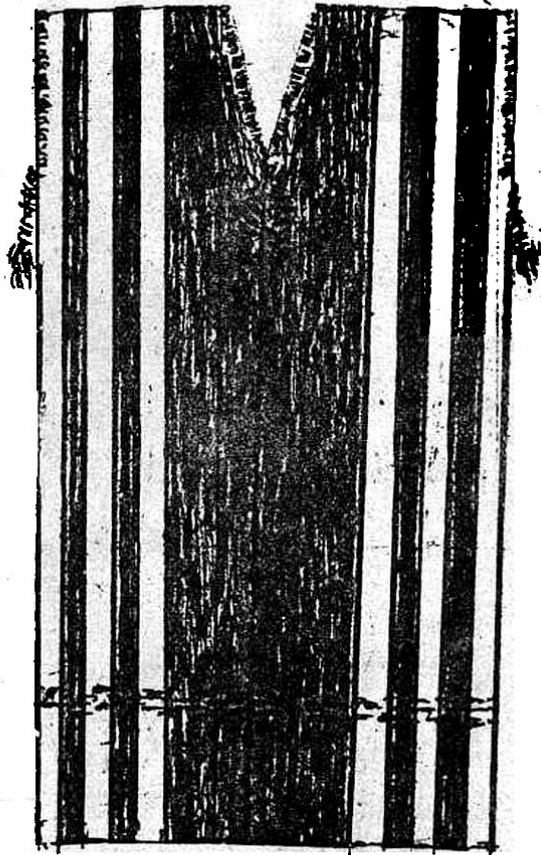
ဘွဲမုပုအဆုပျိုနှင့် ထီတုလောအိန်လုခိန်ဒီးအခံတခီ တအူဝဲအဖီဘဉ်၊ တကံပ်ဃုကံပ် ဝဲဝဲဘဉ်၊ ကံပ်ဒိန်တူဒ်ဒ်ဝဲထဲတဘိမီလီ။ အပျိုအိန်နွံဘိ၊ အပျိုအလဲတခီစုမုန်ဒိန်တဘိဒီး အပျိုအလွဲမှ် မုအဂီလုး (ဆီသွံ) လီ။

ပုဘွဲဖိတဖဉ် လာညါမုပုဘုဉ်သတိတဖဉ်အဃိ အဆုပျိုဆုလါဖျိန်ခံတဖဉ် နံတဖဉ်ထါဝဲလော သတိလီ။

၂ - ကဲဘါဒီးပကူအဆုပျို

ပကူအဆုပျို

ကဲဘါအဆုပျို

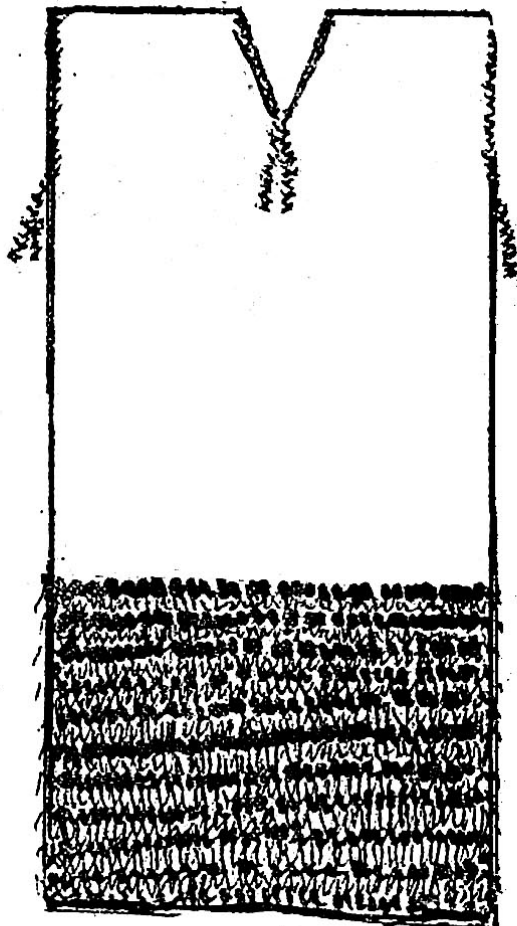
ကဲဘါအဆုပျိုနှင့် အထိတုခိန်လှခိန်ဒီးအပျိုမုဂ်အဂီလီ၊ လာအခါသးတခီထါဝဲ အပျိုနှင့်ဖးလဲဒီး အပျိုအခံတုလှ အစုဒုခိန်ထိးလီ၊ တနီနီထါဝဲ အခါသးဒီးအကပန့ လာအဂီဒီးတထါဝဲ အပျိုတဘိတဘိလှဘဉ်၊ လာအခံတခီကံဒိန်တူဝဲလီ၊ တနီအူဝဲအဖိဒီး တနီတအူဝဲအဖိဘဉ်၊ အဂီန့အါတကု ထါဝဲလှသတိဒီးအလွဲန့ ဂီဝါဃးလီ၊

ပကူဆုပျို

ပကူဆုပျိုနှင့် မုဂ်အဝါဒီးဘဉ်တုလှ အခံကိလီ၊ လာအခံန့ကံဒိန်တူဝဲ တဘိ ဒီးအူဝဲအဖိတံသဘဉ်လှလုဂီလုဂီတံ၊ လုဂီလါတဖဉ်ဒီး သိဆုဂ်စုဂ်ကီးလီ၊ လာအကိဒီးလှ အစုန့ ထါတံဝဲလှ လာသိဆုဂ်အဂီအဘိ၊ အလါဒီး သိဆုဂ်လှအခိန်တုဂ် အနွံအသိန့ စာဖျဉ်သလှဝဲလီ၊

ပကူဆုပျိုတနီ အူဝဲအဖိဒီးဘဉ်လှ လုဂ်အဝါ၊ ကံဝဲလှလုဂ်အဝါအဃိ တဘျီဘျီ ပမုဂ်တပဉ်သုဉ်ပဉ်သးတခိဒီး ပတထံတံတုအုတံကံတဖဉ်န့ဘဉ်လီ၊

၃ - မီးနုပွားဆုပျို

မီးနုပွားဆုပျိုအံ၊ ဘဉ်တၢ်ကအိၤလၢ ပကိကစၢ်ခိၣ် ကညီဖိတဖၣ်, ကိၣ်ဆိထံး, ချၢၣ်လွံၣ် ထူၣ်, ကိၣ်မုၢ်တြီၤ, ဒုသထူၣ် တုၤလၢဒဝဲၣ်ဘျးလီၤ. ဆုပျိုအံၤထီၣ်တုၤလၢ ခိၣ်နၢၣ်ခံလီၤ. စးထီၣ်လၢခိၣ် လုၤခိၣ်တုၤလၢ ခိၣ်နၢၣ်ခံန့ၣ် ထၢကံၣ်ဃုကံၣ်ဝုၤဝဲလၢ လုၣ်အဂီၢ်လီၤ.

မုၢ်လၢထီၣ်တုၤလၢ လုၣ်ဂီၢ်ခဲလၢအယိ တဘျီ ဘျီတၢ်အူအိၤတၢ်ကံၣ်အိၤတဖၣ် ပတထံၣ်အိၤဘဉ်လီၤ. တၢ်စံးဝဲတၢ်ကံၣ်ဃု ကံၣ်ဝုၤအိၤလၢ တၢ်ထီၣ်ခိၣ်စၢ်, တၢ်မဲၣ်ကွီၤ, တၢ်ဒိကံၣ်မဲၣ်ချံ, တၢ်ကွီၤဃုဒီး အိၣ်ခံးအါမးလၢ ပကိးကုၤအိၤတဘဉ်လၢဘဉ်လီၤ.

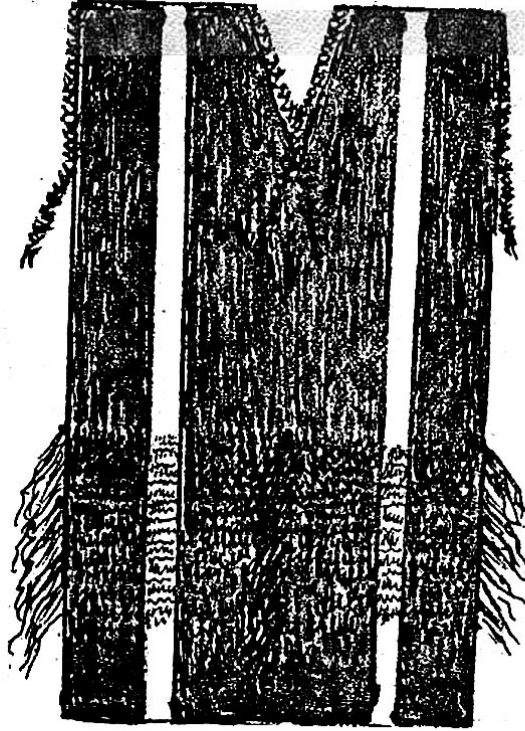
လၢအကိၣ်ဒီးအစုန့ၣ် မၤနုၢ်ဝဲလုၣ်အဂီၢ်, အဝါအလါဒီး ဖျၢဝဲဒ်ပျံးအသိးဒီး ဆးတံၣ်ကုၤ ဝဲလီၤ. လုၣ်လၢအအိၣ်တုၢ်န့ၣ်ပဝဲဒ်အနွံအသိး လီၤ.

၄ - ကိၣ်မုၢ်တြီၤဆုပျို

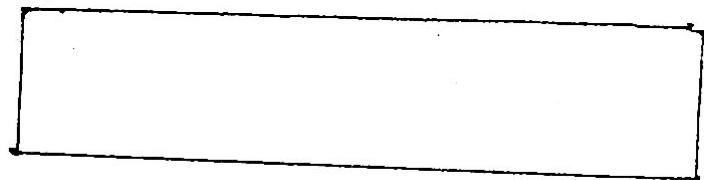
ကိၣ်မုၢ်တြီၤ ဆုပျိုန့ၣ် အဂီၢ်ဒိဘဉ်ဒီး တီၤဖျုဝဲလၢ အဝါတဘိစးထီၣ်လၢ အဖံဘဉ်ခိၣ် ပၢၢ်လၢဆုပျိုအခိၣ်ထံးလီၤ. ဆုပျိုအံၤအထီၣ်တုၤလၢ အခံကိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢဆုပျိုအခိၣ်ထံးတုၤလၢ အယိဒုန့ၣ် ကံၣ်ဃုဝဲလၢလုၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဆုပျိုတနီၤနီၤကံၣ်ဃု ဝဲစးထီၣ်လၢအသးနီၤပုၢ်တုၤလၢ ဆုခိၣ်ထံးလၢလုၣ်အဂီၢ်လီၤ. မုၢ်လၢကံၣ်ဃုဝဲလၢ လုၣ်အဂီၢ်အယိ ပမုၢ်တပဝဲသ့ၣ်ပဝဲသးဘဉ်ဒီး ပတထံၣ်ဘဉ်. လုၣ်လၢအကံၣ်ဝဲအဘျး န့ၣ်ပဝဲတုၢ်ဝဲဒ်အနွံအသိးလီၤ. လၢအကိၣ်ဒီးအစုန့ၣ် ဖျၢနုၢ်ဝဲ လုၣ်မုၢ်တမုၢ်သိဆူၣ်အဂီၢ် ဒီးအဘီဒီးဆးကုၤဝဲလီၤ.

မုၢ်မဆါတနံၤညါအံၤ ကိၣ်မုၢ်တြီၤဆုပျိုအံၤ တၢ်ထီၣ်အိၤလၢ စံးညီဝဲအယိလၢဝုၢ်ဖၣ်အဉ်,

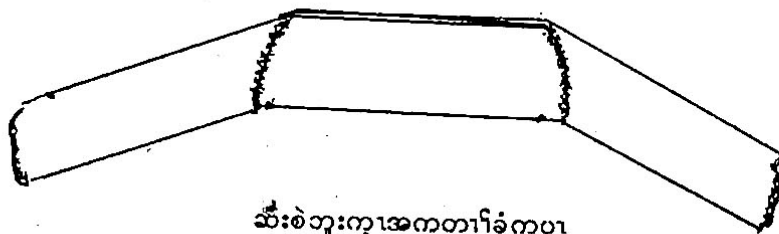
မိန်လမွဲၣ်,မူတၢၤ, ပသံၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဝဲဒီး ရၢလီၤဝဲလၢကီၢ်ပယီၤ ဒိဘုၣ်အဃိကညီဖိ အါဒဲအါဂၢၤဘၣ်ဝဲ ကူညီဆုပျီၣ်အံၤလီၤ.

(ဂ) - ပမ့ၢ်ပပုၣ်ဆုကၢလၢၤ

တၢ်ကံးယၢ်အထီၣ်သၢပျီၣ်

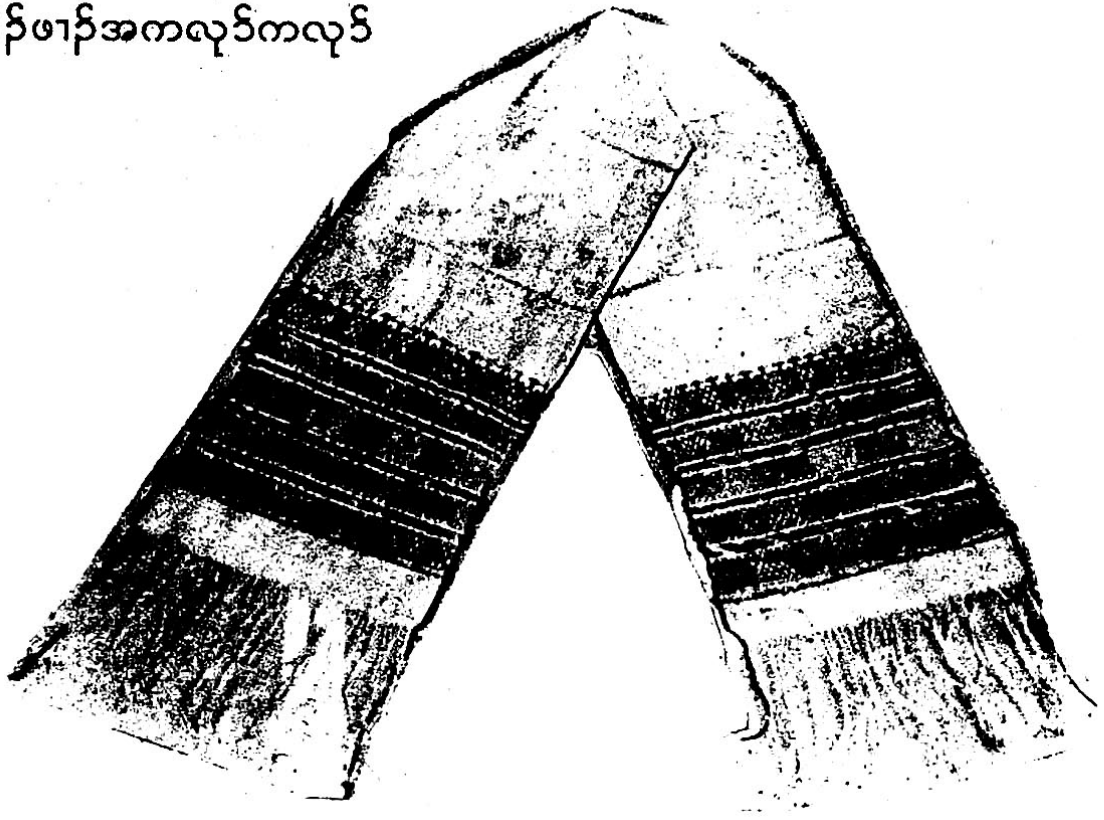
ဆီးစဲဘူးကုၤအကတၢ်ခံကတၢၤ

ပုၤကညီအဆုၣ်ပျီၣ်ဆုၣ်လါတဖၣ် ပမုၢ်ကွၢ်ဒီးအိၣ်ဝဲအစုတုၤလၢဖဲဘၣ်ခိၣ်အယီၤ တုၤတၢ်ဂီၢ်အဆၢ ကတီၢ်ဒီး မုၢ်အဆုၣ်ကၢအကလၢအိၣ်ခါ တအိၣ်ခါန့ၣ် မုၢ်တၢ်သံကွၢ်လီၤ. ပကညီအဆုၣ်ကၢလၢ မုၢ်ဒၣ်စုဖျီၣ်ဖးထီလီၤ. ထါန့ၣ်ဝဲတၢ်ကံးယၢ်ဖးထီ တဘျီတချံဃဉ်ဃဉ်, အလဲၢ်တခီတပျီၣ်ဃဉ်ဃဉ် လီၤ. ဆးစဲဘူးက့ၤဝဲ လၢအကတၢ်ခဲကဟံး စးထီၣ်လၢအစိးနီၤတုၤလၢ အတံၢ်လၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖျီၣ်န့ၣ် ဝဲအစုခံခီဒီး အခၢၣ်သးတၢ်ကံးယၢ်န့ၣ် မၤဘၢအချၢဃံလီၤ. ကၢထီၣ်က့ၤအဆုၣ်မိၢ်သူ, ဆုၣ်မိၢ်ဝါ, ဆုၣ်ပျီၣ်လၢအဖီခိၣ်လီၤ.

ဃ. ခုခါလဲလိာ်ပကူသီး

စးထီၣ်လၢ (ယက္ကန်းစင်) အိၣ်ထီၣ်န့ၣ် တၢ်ထါန့ၣ်တၢ်ကံးယၢ်ခိၣ် ကညီဆုၣ်ကၢ အလွဲၢ်, အပျီၣ်, အကံၣ်ဒီး ဆးက့ၤအိၣ် (Coat, Shirt, Waist-coat) တဖၣ်ဒီးပိၣ်ခွါတဖၣ် ကူသီးဝဲလီၤ.

င. ခိၣ်ဖၢၣ်အကလုာ်ကလုာ်

ကညီဖိအကူအသီး အကျါခိန်ဖျာန်မုၢ်တၢ်ဃံတၢ်လၢ၊ တၢ်ကဟုကညီၣ်၊ တၢ်လၢတၢ်ပွဲၤတမံၤ
လီၤ၊ ခိန်ဖျာန်အိန်အကလုာ်ကလုာ်ဒီး ဒ်ကညီဖိတဖၣ် အတၢ်အိန်တၢ်ဆိး၊ အတၢ်လီၤတၢ်ကွဲၤလီၤဆိလိာ်
အသးအသီး အခိန်ဖျာန်လီၤဆိလိာ်အသးတစးတစးလီၤ၊ ဘၣ်ဆၣ်ပမုၢ်နီၤဖးအကလုာ်န့ၣ်
ပကထံၣ်ဘၣ်ဒ် အဖီလၢ်အံၤအသီးလီၤ၊

ခိန်ဖျာန်ဝါ ခိန်ဖျာန်ဝါန့ၣ်တၢ်ထါအီၤအဝါလဲလဲဒီး တၢ်မုၢ်ကံၣ်အီၤဒၣ်လဲၣ်ကံၣ်အီၤလၢလုာ်အဝါလီၤ၊
ခိန်ဖျာန်ဂီၤ ခိန်ဖျာန်ဂီၤန့ၣ် တၢ်ထါအီၤလၢလုာ်အဂီၤလဲလဲဒီး တၢ်မုၢ်ကံၣ်အီၤဒၣ်လဲၣ်ကံၣ်အီၤလၢ
လုာ်အဂီၤလီၤ၊

ခိန်ဖျာန်တိၤကွဲၤ ခိန်ဖျာန်ဝါ၊ ခိန်ဖျာန်ဂီၤအလီၤတၢ်ကံၣ်အီၤလၢ အဝါတဘိတဘိပြီၤကဒံၤမိၤလီၤ၊
ခိန်ဖျာန်ကံၣ်ကီၢ်လၢ ခိန်ဖျာန်ကံၣ်ကီၢ်လၢမုၢ်ခိန်ဖျာန်လၢ တၢ်ထါဒိၣ်တူၣ်ဒိၣ်ဃီၤအီၤလၢ
အဝါနီၣ်စုညါတခီ၊ လၢအဂီၤနီၣ်စုညါတခီလီၤ၊

ခိန်ဖျာန်ကံၣ် ခိန်ဖျာန်ကံၣ်အိန်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်အဃိ ဒ်တၢ်ကံၣ်အီၤအသီး တၢ်ယုၢ်န့ၣ်စ့ၢ်ကီး
အမံၤလီၤ၊

တၢ်ကံၣ်လၢ လၢတၢ်ထါကံၣ်အီၤလၢ ခိန်ဖျာန်အလီၤတဖၣ်တၢ် ကံၣ်စ့ၢ်ကီးအီၤလၢ ဆုၣ်ဖျိ၊
ဆုၣ်လါအလီၤဒီး လၢန့ၣ်အလီၤစ့ၢ်ကီးလီၤ၊ ပမံၤပပုၢ်လၢပျၢၤတဖၣ် မုၢ်ပုၤနၢၤလုာ်နၢၤဆုၢ်အဃိ ခိန်ဖျာန်
ကံၣ်တဖၣ်ထါဝဲအကလုာ်ကလုာ်လီၤ၊ ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဒ်သီးကထါထၣ်၊ ကကံၣ်တၢ်သု
အဂီၢ်အမိၢ်တဖၣ် သိၣ်လိအီၤအဃိပုၤမၤထါဒီးစံးဝဲ - နမိၢ်ဖျၢနၢၤလၢတဘံ
သုတၢ်ကံၣ်လၢနနီၢ်ဆံး

တၢ်ကံၣ်တၢ်ဝုၤ၊ တၢ်အူအဖီတဖၣ်ဘၣ်သူဝဲ နဲနဲဆိတုၤလၢ သၢဆံခဲခိန်လီၤ၊ ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤ
တဖၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ တၢ်ပာ်ဖျါတၢ်သုတၢ်ဘၣ်၊ တၢ်ဝံသးစူၤ၊ တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ် ဘၣ်ထါဝဲကီၢ်ကိ
ခဲခဲ၊ ဃံဃံလၢလၢ၊ လီၤဘျံးလီၤတၢ်လီၤ၊ တဘျီဘျီပိာ်မုၢ်လၢ နီၢ်ခိကုၢ်ဂီၤတဃံတလၢကဲၣ်ဆိး
တဖၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ထါဒီးစံး - ခိန်ဘိၣ်တဒိၣ်ကီၢ်ကိအံး

ခိန်ဘိၣ်ဆံးထဲဆီအုၣ်ဝဲ

ပိာ်မုၢ်လၢ တၢ်မၤအီၤထါဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ် ထါလုာ်ထါထၣ်စုဖံးစုမၤအဃိ တဲဆာဝဲ -

ခိန်ဘိၣ်ဒိၣ်တန့ၢ်အပ္ပၢ

စုခံခီမၤတၢ်မုၢ်သု

န့ၢ်အပ္ပၢခဲလၢာ်ခဲဆု

ဘၣ်ဃးဒီးခိန်ဖျာန်ကံၣ်အဇၢ်န့ၣ် ယကကွဲးဖျါထီၣ်အမံၤဒီး ဘၣ်တၢ်ကံၣ်အီၤဒ်လဲၣ်လီၤ၊

ခိန်ဖာန်တၢ်ဆၢန်	ကံၣ်ဝဲမိၣ်ဖာန်န့ၣ်ဒ်သိးဆၢန်အက့ၢ်အဂီၢ်
တၢ်ဆီဖိစံၣ်	ကံၣ်ဝဲလီၤဂၢ်လၢဆီဖိစံၣ်လီၤ
တၢ်ကိးလ့ၢ်	ကံၣ်ဝဲလီၤဂၢ်လၢကိးလ့ၢ်သ့ၣ်တကလုၣ်အလုၣ်တၢ်ဂၢ်အသး
တၢ်ကိးလ့ၢ်ဆီလဲ	ကံၣ်ဖိးဝဲဒ်ပဆီထီၣ်လၢၢ်ဆီအသိး
တၢ်စၢ်ကိၣ်ဖိ	ကံၣ်ဝဲလီၤဂၢ်လၢပလံၣ်လုၣ်ကိၣ်ဖိဂီၤတစဲးစဲးဒီးအခိၣ်စူခဲစူ
တၢ်ကပိၤဒၢ	ကံၣ်ဝဲလီၤဂၢ်လၢကပိၤဆးထီၣ်အဒၢ
တၢ်မဲၣ်ဖျၢၣ်	ကံၣ်ဝဲဒ်အမဲၣ်သက့ၢ်အသိး
တၢ်ဆီခိၣ်ဆီခိၣ်	ကံၣ်ဖးဒုဝဲဒ်ဆီအခိၣ်အသိး
တၢ်မဲၣ်ဖျၢၣ်ဘိးထီၣ်	ကံၣ်လီၤဂၢ်လၢပမဲၣ်က့ၢ်ဒီးအဃၢၤဘိးထီၣ်ထူၣ်အသးဒီးအဖိတခီခံဘိ
ကံၣ်ဃုကပြီၤတီၢ်	ကံၣ်အဖျၢၣ်လၢအဘိတဖျၢၣ်တဖျၢၣ် ထဲစုဆၢခိၣ်နီၤစ့ၤတဘိၣ်ဖျိၣ်, တဘိၣ်ဖျိၣ်
ကံၣ်တၢ်ဖျၢၣ်	ကံၣ်တၢ်ဖျၢၣ်တၢ်ဖျၢၣ်န့ၣ် ကံၣ်ဝဲလၢအခီၣ်ဃီၤအလုၣ်တဘိတဘိ
ကံၣ်ဆဲးတပိၣ်	ကံၣ်လၢအဂီၢ်တဖျၢၣ်တဖျၢၣ် ဒီဘုၣ်ညါ
ကံၣ်တပယွဲၢ်တပယွဲၢ်	ကံၣ်လၢအဘိတနီၤ, အသူတနီၤ နီၣ်စုမုၢ်ယုၣ်, နီၣ်စုမုၢ်ဒိၣ်ဒီးအထီအိၣ် တဖဲးအိၣ်တစိဒီး ကံၣ်ဒိၣ်တူၣ်တနီၤကံၣ်ဆၢထၢၣ်တနီၤ
ကံၣ်စံၣ်ဘျဲ	ကံၣ်စံၣ်ဘျဲကံၣ်စံၣ်ဘျဲ မုၢ်ခိၣ်ဖာန်သူကံၣ်ဃုလၢအဝါ ပြီကဒံခိၣ်ထီၣ်လွဲၢ်အကိၣ်အသိး
ကံၣ်ကဝီၤ	မုၢ်ခိၣ်ဖာန်သတိၢ်ကံၣ်ဝဲ အဖျၢၣ်ဝးတရံးလၢအဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, အဘိမုၢ်ဂ့ၤ အသူမုၢ်ဂ့ၤ
တၢ်ကပိၤ	ကံၣ်ဝဲခံကထၢဒီး လီၤဂၢ်လၢတၢ်သၣ်ကပိၤဖိးဘၢချံ
ကံၣ်ဃု	အဂ့ၢ်အပီၤတအိၣ် ကံၣ်တဖျၢၣ်ဖျၢၣ်လၢအဝါမုၢ်ဂ့ၤ, အဂီၢ်မုၢ်ဂ့ၤ, ပြီမုၢ်ဂ့ၤ, သွါမုၢ်ဂ့ၤ

ခိန်ဖာန်ကံၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်တၢ်ထါအီၤအလဲၢ်တထါအဘျဲဒီး တနီၤန့ၣ်အလဲၢ်အိၣ်ဝဲ တပျီၤအဘျဲလီၤ မုၢ်အထီတခီအါတက့ၢ် ကအိၣ်ဝဲခံပျၢၣ်တထါ သၢပျီၤလီၤ ခိန်ဖာန်ခဲလၢၣ်တၢ်ထါ အီၤန့ၣ်အစိးနီၤလုၣ်န့ၣ် တၢ်ပၣ်တုၢ်အီၤဒ်အနွံအသိးလီၤ ခိန်ဖာန်ကံၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ် တၢ်ထါကံၣ်အီၤ လၢအစိးနီၤခံကပၤဒီး အခၢၣ်သးပၣ်တုၢ်ဝဲအဝါ, အဂီၢ်လဲလဲလီၤ

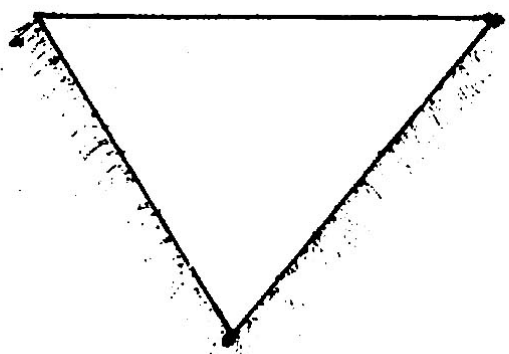
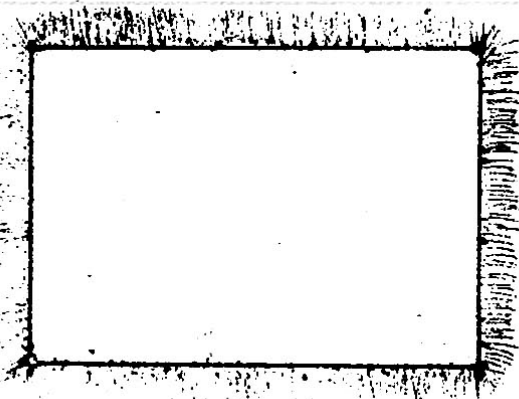
ဒီယပ်ပီဖျါတုလံအသိး ပကညီအကူအသိးတဖၣ် အိၣ်ဒီးအခီပညီအခိၣ်အယိၣ်တဖၣ်အသိး ပိၣ်မုၣ်ပိၣ်မၤတဖၣ် ထါဝဲကံၣ်ဝဲခိၣ်ဖၢၣ်န့ၣ် ဒ်သိးပိၣ်ခွါလၢ အဖၢၣ်အိၣ်တဖၣ် ကသးတီဒီးအိၣ်၊ ကပလီၤပဒိအသး၊ ကသ့ၣ်နီၣ်အိၣ်အဂီၢ်လီၤ၊ အဒိကံၣ်ဝဲလၢတၢ်ဒဲချံ၊ တၢ်ဝဲသိလၢၣ်၊ ကလီၤဖံးကွီအသး တဖၣ်မုၢ်ဒ်သိး ကသ့ၣ်နီၣ်အိၣ်လူၤကွၢ်လူၤချံ အိၣ်ဒဲကွၢ်ဒဲချံ

နသးမုၢ်တီဒ်ထီၣ်ကံၣ်ဘီ - ကအဲၣ်န့ၣ်ဒ်နီၣ်သိမီ၊ ခုၣ်နီၣ်လု-စံးသါသးစူၤခူၣ်က့ၤမုၢ်အုၤလၢတၢ်ပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ

တနီၤနီၤမုၢ်တၢ်ပိၣ်ဖျါအတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်ဖံးအိၣ်မၤ အိၣ်တဖၣ်လီၤ၊ တနီၤနီၤစုၢ်ကီး မုၢ်တၢ်ပိၣ်ဖျါတၢ်ဆိးတၢ်လၢတဖၣ်၊ တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်တဖၣ်လီၤ၊ ခိၣ်ဖၢၣ်တနီၤ ထါဃုၣ်ဒဲၣ်လဲၣ်လၢတၢ်မံၤလၢၢ်၊ တၢ်ခူတၢ်ဃီၤအဆူၣ်လီၤ

ခိၣ်ဖၢၣ်ဝါသၢနၢၣ်လွံၢ်နၢၣ်

ပုၤကညီတဖၣ် မုၢ်ပုၤလၢအဖံးမၤတၢ်လၢ ခုးပူၤသံၣ်ပူၤ၊ ဘၣ်ဃုၢ်ထီၣ်ဃုၢ်လီၤ၊ လၢအသးသမူကပူၤဖျဲးအဂီၢ် ဘၣ်ပဒုၣ်အသး၊ ပလီၤပဒိအသးတဘိယုၢ်ဃီအဃီ ဖၢၣ်အခိၣ်လီၤ၊ ဒ်သိးအခိၣ်ဘိၣ် အသုတဘျးလၢသ့ၣ်ဒုၣ်ဒုၣ်န့ၣ် ဒီးထါဝဲခိၣ်ဖၢၣ်တနီၤအိၣ်လွံၢ်နၢၣ်ဒီး တနီၤသၢနၢၣ် စုၢ်ကီးလီၤ

ခိၣ်ဖၢၣ်ဝါလွံၢ်နၢၣ်အံၤ ချံးက့ၤဝဲသၢနၢၣ်ဒီး မုၢ်ဖၢၣ်ဝဲန့ၣ် စၢၤတၢ်ဝဲလၢအခိၣ်လီၤခံ၊ အကိၣ်ကျၢထံးန့ၣ်လီၤ၊ တဘျီတျီတိၣ်ထီၣ်စၢၤထီၣ် တၢ်လၢအပူၤဒီး စၢၤတၢ်က့ၤအနၢၣ်တဖၣ်၊ ဒီးဆွဲန့ၣ် ဝဲဝဲဒီးယိးဝဲလၢ အဖံဘၣ်ခိၣ်လီၤလီၤ၊ အသၢနၢၣ်တဖၣ် ဖဲအအိၣ်လၢခုးပူၤ သံၣ်ပူၤအခါန့ၣ်ဖၢၣ်ဝဲ ဒီးဆဲးဂိၣ်ဃီဖီဂီၤဖီဘီလၢ အခိၣ်ဖၢၣ်ဝါအဖီလၢ် အနီၤကၢဖီခိၣ်လီၤ

(စ) တၢ်အနွံအဒိၣ်ဘၣ်ပလီၤ

ပကညီအကူအသီးတဖၣ်, အခိၣ်ဖၢၣ်, အထၢၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီး အနွံဒီးအဒိၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါ
အတၢ်ဟဲလီၤစၢၤလီၤသ့ၣ်မ့ၢ်တမံၤ ဒီးမ့ၢ်တၢ်ပၣ်ဖျါတၢ်တီတၢ်လီၤ, တၢ်စီတၢ်ဆုံ, တၢ်တဘၣ်ဒံး
ဘၣ်ခွါ လၢတၢ်တဖၣ်တလၢဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲပိၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်ပိၣ်ခွါဂ့ၢ် မ့ၢ်မၤတၢ်, လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢ
အတဘၣ်ကျဲၤမုၢ်မုၢ်မုၢ်ဒီး တၢ်အနွံအဒိၣ်တဖၣ်ပၣ်ဖျါဝဲလီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤမၤအိၣ်လိၣ်အသး
လၢထါဒီးစံးဝဲ -

ယဆိမိၣ်ဖီအိၣ်သဘျု
ဖီကိၣ်ခံးဘျုးလၢဂ့ၢ်ဒု
ယဆိမိၣ်ဖီအိၣ်သဘျု
ဖီအိၣ်ဒီးအဆုၣ်အဒု

ပိၣ်မုၢ်ဖီတခီ မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒီး တူၢ်တန့ၢ်ခိၣ်တကဲဘၣ်အယိ စံးဝဲ -

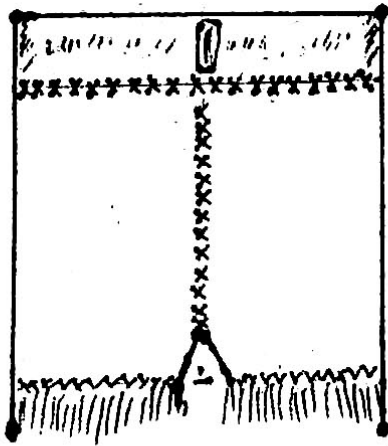
ယအိၣ်ဒၣ်ယတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်
ယဆိးဒၣ်ယတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်
ပုၤလူၢ်ပုၣ်ဘၢယတဘု
ပုၤဒံပုၣ်ဘၢယတဘု
ပၢၣ်တလၢၣ်ဖီမိၢ်သိးဆု
အိၣ်သုတစံးဟၢၣ်န့ၢ်.

လၢတၢ်န့ၢ်အယိ ပကညီဖီအကူအသီးတဖၣ် အိၣ်ဒီးအနွံန့ၢ် အခီပညီအိၣ်ဝဲလီၤ.

(ဆ) ပိၣ်ခွါထဲကူဒီးဖျိၣ်ခံ

ကညီပိၣ်ခွါလၢအကူအသီးတဖၣ်တလၢ ခိၣ်နၢၣ်တဖၣ် တလိၣ်အကူထဲကူ အကူဖျိၣ်ခံဘၣ်.
မ့ၢ်မ့ၢ်ကညီပိၣ်ခွါလၢ အကူအသီးတဖၣ်တလၢအခံကိၣ် တဖၣ် လိၣ်ဝဲလၢကဘၣ်ကူဖျိၣ်ခံလီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်
က့ၤကညီဖီလၢအမ့ၢ်ပုၤ တီဆုဖီဒီး ကိၢ်မုၢ်တြီၤဖီတဖၣ် မ့ၢ်ပုၤကူဖျိၣ်ခံတဖၣ်လီၤ.

ဖျိခံအဖုဉ်

ထိုဝဲတၢ်ကံးယၢ်ခဲးဘၣ်ဒီး ဆးစဲဘူးက့ၤဝဲလီၤ. လၢအနွံအိၣ်တခါဆးစဲဘူးက့ၤ လၢအခၢၣ်သးပၣ်တၢ်ဝဲအတြီၤ အခိၣ်, အကံၣ်ဒုၣ်လီၤ.

လၢအယီၤဒုတခါ ကၢ်ရဲးလီၤက့ၤဝဲနီၣ်စုမုၢ်သၢဘိ ဒီးဆးတံၣ်က့ၤအီၤလီၤ. အခိၣ်အထီတုၤခိၣ်လုၤခိၣ်လီၤ. ဖဲအလဲၤက့ၤဖဲမၤအခါကူဝဲဖျိခံအံၤလီၤ. လၢအယီၤဒုလၢ အကၢ်ရဲးလီၤဝဲအပူၤန့ၣ် ဒၢန့ၣ်ယီၤတကိးမ့တမ့ၢ် ပျံးဒီးစၢဃၣ် က့ၤဝဲလၢ အမဲၣ်ညါတခါလီၤ.

ဖျိခံ (အခိၣ်ထီ)

ဖျိခံအခိၣ်ထီအံၤ အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဒုၣ် အသူလီၤ. ဘၣ်ထိုဝဲတၢ်ကံးယၢ် အလဲၤတနီၤ,အအံၣ် တနီၤဝဲၤမး ဆးစဲဘူးက့ၤဝဲလီၤ. တုၤဖဲဖိကဟၣ်တၢ်ကံးညၣ်တဖၣ် ဟဲတုၤဒီးတံၣ်ဝဲဒီး ဆးက့ၤဝဲလီၤ. ဖျိခံအံၤမၤအသးဒိယံၤဖျိခံအသးလီၤ. ဖဲအအိၣ်လၢဟံၣ်လၢဃီ လဲၤတမ့ၢ်တဖျိ, လဲၤဘျီတုၤဘါယွၢ် လဲၤမူးလဲၤပွဲအခါကူဝဲလီၤ.

တဒိဝါ (ကဒိဝါ)

တဒိဝါမ့ၢ်ထဲကူ အဝါဒိဘုၣ်လီၤ. လၢပိၣ်ခွါတဖၣ် ကကလံၤကလဲအသး အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢကကူဝဲအဂီၢ် မ့ၢ်ဂ့ၤထိုဝဲ တၢ်ကံးယၢ်ဒိယံၤတၢ်ပျူအသးလၢ အခိၣ်ဃီအသးဝဲဆးစဲဘူးက့ၤဝဲလီၤ. တဒိဝါအခိၣ်ထံး, အခၢၣ်သးဒီးအခိၣ်ဒီး တဖၣ်ထိုဝဲအတဃံၤခဲဘိလီၤ.

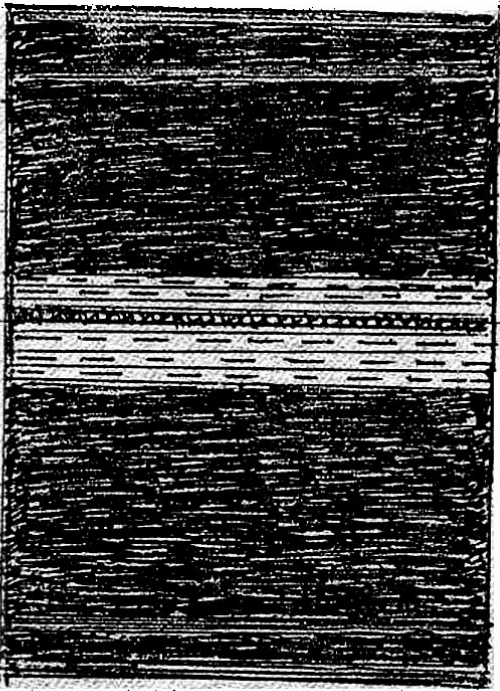
ထဲကူ

ထဲကူမ့ၢ်ထီၤန့ၣ်ဝဲ တၢ်ကံးယၢ်, တၢ်ပျူဝဲလၢအဂီၢ်, ဒီးဆးစဲဘူးက့ၤဝဲ (န့ၣ်နံၣ်စပ်) လီၤ. တုၤတၢ်ထီၤထံ (ယက္ကံးစင်) တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး တၢ်ထီၤအီၤတခၢၣ်ဃီလီၤ.

ခဲအံၤဖဲဖိကဟၣ် တဖၣ်ထိုဝဲညီအဃိထီၤက့ၤဝဲ အလွဲၤအကလုၣ်ကလုၣ် ဒီးရၢလီၤလၢကီၢ် ပယီၤဒိဘုၣ်အဃိ ကညီဖိတဖၣ် ကူဘၣ်ဝဲတကးဘၣ် ပှၢထူလံၣ်ဖိအဂၢတဖၣ်ဒီး ကလုၣ်ဂၢတဖၣ်

ကူဝဲမုခ်မးလီၤ. ကညီဖိအလွဲၤမုၢ်တၢ်အဂီၢ်. အယံ မိပကပိတ်သ့ၣ်ပိတ်သးဒိသိး ပတၢ်သးခူသုတလီၤ.
မၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

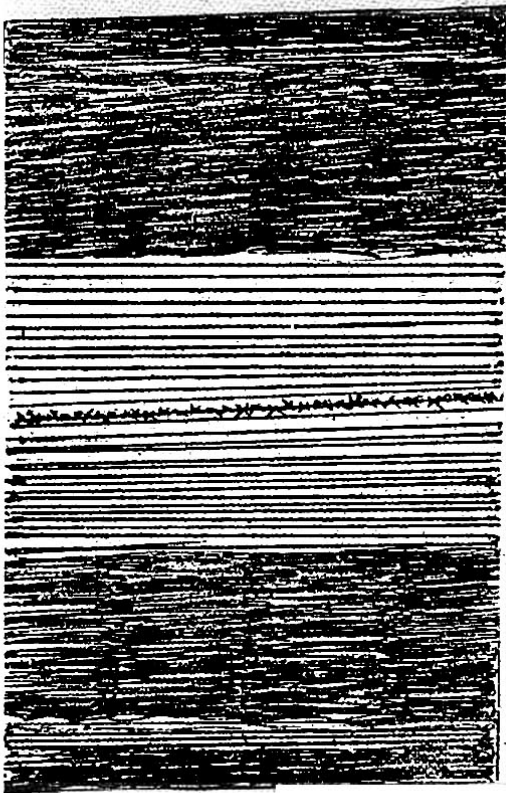
(၅) ပိတ်မုခ်အိတ်ဆိးဒီးအနံၣ်

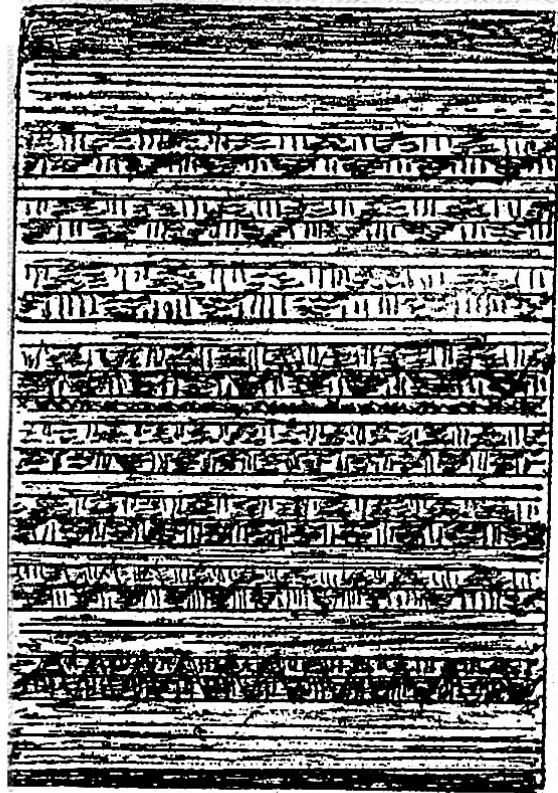
နံၣ်ကျိဝါ

နံၣ်ကျိဝါ

နံၣ်ကျိဝါမုၢ်ထီၣ်အသူဒီး အခၢၣ်သးထီၣ်အဝါ ကျိဝါဝဲ တဘိတဘိဒီး အခၢၣ်ခံခိအံၤ.
ဆးစဲဘူးက့ၤဝဲလၢ အကျိဝါအသးတခီန့ၣ်လီၤ. နံၣ်အံၤအါတက့ၢ်ကီၢ်တီအူ ပကူပိတ်မုခ်တဖၣ်ဒီး
ဘွဲဖိလၢအအိတ်ဘူးဒီး ပကူတဖၣ်ကူဝဲလီၤ. မုၢ်ဘွဲဖိတဖၣ် ကျိဝါဝဲန့ၣ်ကံၣ်ယုကံၣ်တူၣ်ဝဲလၢ အဂီၢ်လီၤ.
အခၢၣ်သးကျိဝါဝဲအံၤ ကအိတ်ဝဲတထီၣ်ဒီးလွဲၤစုမုၢ်လီၤ.

နံရံ

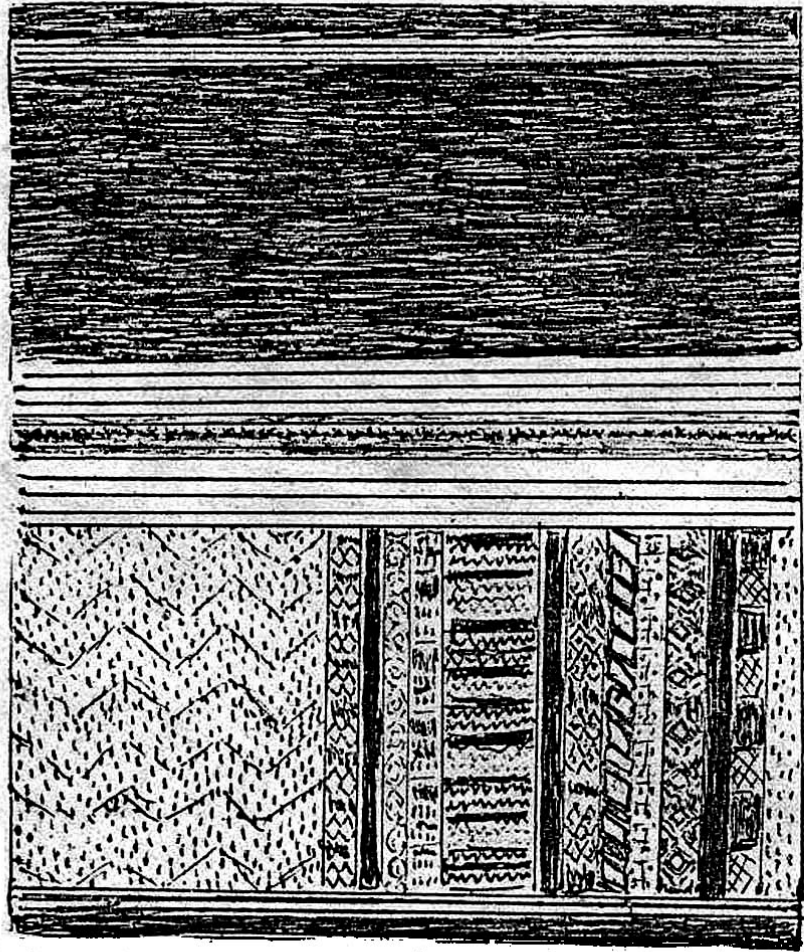
နံကံ (နံစိရွှံ)

နံရံ

နံရံမှအသွင်တူသောအခါသားကျိတိဝဲ တဘိကျိဂီဝဲတဘိလီ၊ ထိဝဲခဲးဒီး ဆဲးစဲးကွဲလီ၊ ကျိတိကျိဂီဝဲနံ ကအိတ်တပျ်ယုတ်ယုတ်လီ၊ ပုလုအကူနံအံ၊ အါကတၢ် မှိဝဲကဲခါဒီး ဘွဲဖိတဖၣ်လီ၊ မုမုဘွဲမိပုတဖၣ် တကျိဂီကျိတိဝဲဘၣ်ထိဂီဝဲ အခါသားအံလၢ သတိလီ၊

နံကံ (နံစိရွှံ)

နံကံမှိနံဒီးဘၣ်ညါနံ ကံဒိတ်တူဝဲတကျိတကျိ နံယိတ်ဖိစိ၊ အသိးမှိဂု၊ ဒီးဆၢလၢ၊ သိးမှိဂု၊ ဒီးအလွဲမှိအဂီမုတမှိ အသွင်ဒီးသးလိဝဲအလွဲအသိး ထိဝဲလီ၊ ထိဝဲခဲးဝဲဆဲးစဲး ကွဲလီ၊ လၢအကံဝဲလုနံ မၤဝဲလၢ လုအဘိမှိဂု၊ အလိမှိဂု၊ အဝါမှိဂုလီ၊ နံအံလၢပုတီ အူဖိတဖၣ် အကျိပုလုအကူဝဲအါကတၢ်မှိ ကဲဘါဒီးဘွဲဖိတဖၣ်လီ၊ ကဲဘါကိးဝဲလၢ နံစိရွှံဒီး ဘွဲဖိကိးဒိဝဲလၢနံကံလီ၊ ကဲဘါဖိမှိဂု၊ ဘွဲဖိတဖၣ်မှိဂုလၢ ဖိစိဖိစိနံ ထိဝဲလၢသတိလီ၊

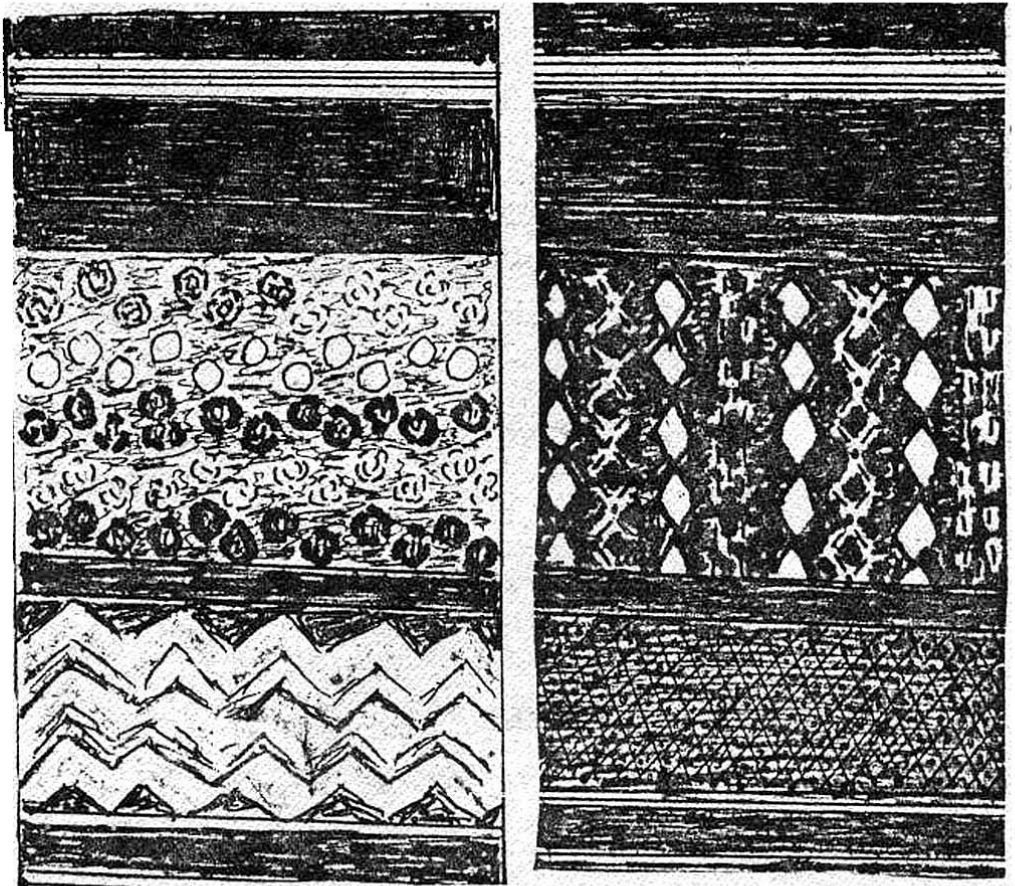

နံနံကံနံခံ (ဘဲဒုလိပ်မုဂ်ထိပ်)

နံနံကံနံခံနံ တၢ်ထီၤအိၤခဲးဒီးတခါး နံနံတၢ်ထီၤတၢ်ကျိၤဝါတကဟံး တၢ်ထီၤသယံအကဟံး တခါလီၤ. ကျိၤစါဝဲလွံၤဘိၤကျိၤဂီၤဝဲလွံၤဘိၤလီၤ. အခါးအဝဲအံၤ ပၤဝဲလၢအဖိခိၣ်တခါလီၤ. အတခါနံနံ ထီဝဲတၢ်ကျိၤဝါလွံၤဘိ တၢ်ကျိၤဂီၤလွံၤဘိဝံၤ ထီကံနံထီဝဲကံနံဝဲတဖျိၤတဖျိၤလီၤ. မ့မ့ၢ်တၢ်တံၤ ကွဲနံပၤဝဲဖးလံၤဒီး တၢ်ကံနံအကတဖၣ် ခံခါသၢခါနံ ပၤတၢ်ဝဲအသူတဖျိၤတဖျိၤလီၤ. ထီကံနံဝဲလၢ တၢ်တံၤကွဲ, ဒုၣ်မဲၣ်ချံ, တၢ်ဆွဲၣ်သး,တၢ်သးဝဲဖိ, တၢ်ဒံချံ, တၢ်ဝဲၣ်သီလၣ်, စီၤကပုၤ, တၢ်ကိးလုၢ်ဒီး အိၣ်ဒံးအါမးလၢ ပကိးကုၤအိၤတဘၣ်လၢဘၣ်လီၤ. နံနံခံခါအံၤဆးစဲဘူးဝဲလီၤ.

နံနံအံၤဘၣ်တၢ်ထီၤအိၤလၢ ဘဲဒုလိပ်မုဂ်ထိပ်တဖၣ်ဒီး မ့ၢ်လၢတၢ်ကံနံတၢ်အူအိၤ ကိကိခဲခဲ အယိခဲအံၤပုၤထီၤသုတအိၣ်လၢဘၣ်အိၣ်တၢ်ဒုၣ်စ့ၤလီၤ.

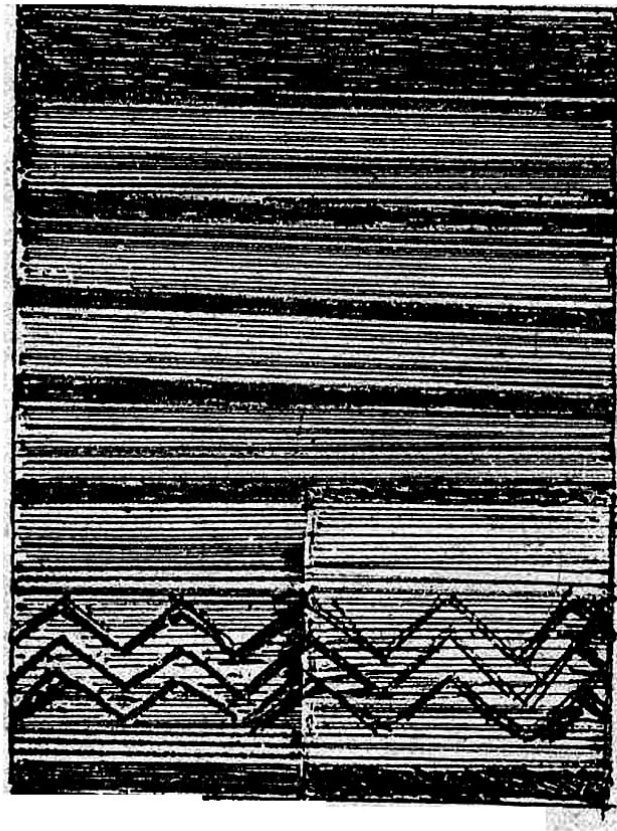
ကိရိမုဂ်တြီအနံ

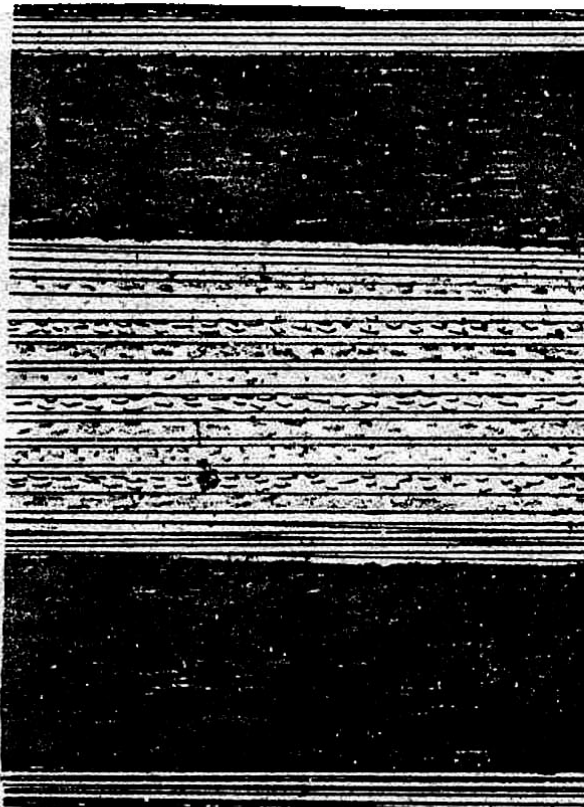
နံအံထိဝဲသာခါဒီး ဆးစဲဘူးကွာဝဲလီၤ. နံတနီၤထီၤဒဲဝဲ ခံခါလီၤ. နံတဖၣ်အါတက့ၢ် ထီဝဲလၢလုၢ်အဂီၢ်ဒီး အူအဖီ, ကံၣ်ဃုကံၣ်ဝဲဝဲ ပယၢၤထီၣ်တၢ်ကံၣ်တၢ်ဝဲ တဖၣ်အမံၤအသၢ်အသီး လီၤ. တနီၤန့ၣ်ထီဝဲခံခါဒီး အဖီခိၣ်တခါန့ၣ် ထီဝဲကံၣ်ဝဲဝဲထီၣ်ပှၢ်အမံၤအသီး, ဒီးအတခါန့ၣ် ကံၣ်တၢ်ကွဲဝဲလီၤ.

မိၤန့ၢ်ပှၢ်အနံ

မိၤန့ၢ်ပှၢ်လၢအအိၣ်လၢ ပကိကစၢ်ခိၣ်တဖၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်, အိၣ်လၢတီၤအူမုၢ်ထီၣ်ကလံၤဖိး, တုၤလၢ ကိရိမုဂ်တြီတဖၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်, ကိရိဆီထံး, ချၢၣ်လွံၣ်ထူၣ်, ဒူသထူၣ်တဖၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်, အဆုဘၢၣ်, ဆုမိၢ်သူ, ဆုအူတဖၣ် ထီဝဲ, ဆးဝဲ, အူဝဲ ဃံဃံလၢလၢကီၤကီၤခဲခဲဝဲ မုမုၢ်အနံတခါတက့ၢ် ထီဒဲဝဲ အသူလဲလဲ, မုတမုၢ်အလါအဲး, အဂီၢ်ဒီးကွဲဝဲလီၤ. တနီၤနီၤ လၢအသးစၢ်ဒဲးတဖၣ်နံၣ်အလွဲၢ်အသူ မုတမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ထီတၢ်ပျဲဝဲလၢအလုး, အဂီၢ်ဃးတဘိတဘိ ဒီးတနီၤထီတၢ်ကွဲဝဲစ့ၢ်ကိးလီၤ. တနီၤနီၤ ကံၣ်ဝဲအူဝဲအဖီဘၣ်ဆၣ် ပျါတဂ့ၢ်ထဲသီးကိရိမုဂ်တြီအနံဘၣ်.

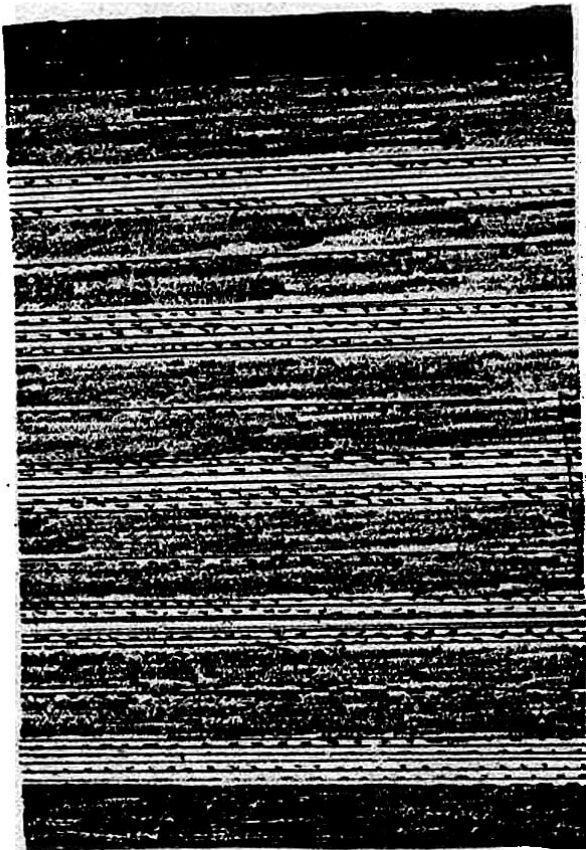

ယိဉ်ထဉ်ယိဉ်ဝဉ်အနံဉ်

နံဉ်အံၤကညီဖိလၢ အအိဉ်အဆိး
လၢယိဉ်လိဉ်ကျိထဉ်, ဝးဝးတုၤလၢတိနီး
ကစၢၤခိဉ်တဖဉ် ကူဝဲလီၤ. ထါဝဲအဂီၤဒီ
ဘုဉ် ဒီးလၢအံၤခါးသးန့ဉ် ထါဒီဉ်တူဉ်ဝဲ
လၢအဝါ,အလါ,အဘီ တကျိတကျိ
လီၤ. လၢအဝါအလါ, အဘီအကျိအံၤ
ကံဉ်ဝဲလၢလုဉ်ဒ်အလွဉ်အိဉ်ဝဲအသီး
အယိ ပမ့ၢ်တပဉ်သ့ဉ် ပဉ်သးဘဉ်ဒီးပတ
ထံဉ်ဘဉ်. ခဲအံၤမိဉ်လမ့ဉ်, ဖဉ်အဉ်,
မူတၢၤ, ကိၢ်ပသံဉ်တဖဉ် ထါဝဲအါမးဒီး
မ့ၢ်လၢတၢ်ထါအီၤလၢ စးဖိကဟဉ်ညီ
အယိ ထးထီဉ်ရၢလီၤနံဉ်အံၤ ဆူကိၢ်ပယီၤ
ဒီဘုဉ်လီၤ.

နံနဲမဲၣ်

နံနဲမဲၣ်န့ၣ် ပုၤကူအါတက့ၢ်လၢ
ပျၢ်လိၣ်ကျိထံထံၣ်စ့ တကပၤလီၤ.
လၢညါပုၤထါလၢ သတိၣ်ဒီး ပကွၢ်ဂ့ၤမး
လီၤ. ပမံၤပပုၤလၢပျၢၤတဖၣ် ထါဝဲလၢ
နဲမုၢ်တဆိဒီး အတိအိၣ်ဝဲတဆဲယုဘိ,
အမဲၣ်အိၣ်ယုဘုၣ်, အတယံၤအိၣ်
သၢဆဲလွံၣ်ဘိလီၤ. အါတက့ၢ်တၢ်ထါ
အိၤလၢ လုၣ်အဂီၢ်ဒီးအတိတဖၣ်
ထါဝဲလၢအဘိမုၢ်ဂ့ၤ, အဂီၢ်လုးမုၢ်ဂ့ၤ,
အလါ,အလါအဲးမုၢ်ဂ့ၤလီၤ. ခဲအံၤလၢ
ကိၢ်ပသံၣ်မုၢ်မုး, ကိၢ်မုၢ်မုး တဆိထါဝဲ
အါမးလီၤ.

(ည) ချၢ်ထၢနွံခီကာလၢသ့

ပမံၤပပုၤအထါတယုၢ်စံးဝဲ

၁. မိၢ်တူၢ်လၢပျၢၤလီၤနွံခီ
ပၢ်ကိၢ်လၢပျၢၤလီၤနွံခီ
လီၤလၢနီၢ်ဘိကျိၣ်တဆိ
လီၤလၢစီၤပကူတနီၤ
လီၤဖးယုၢ်ဟဲဝဲၣ်ကလီၤ
ကိၢ်တမုၢ်ယွၢ်ထီၣ်ယွၢ်လီၤ.
၂. လၢပျၢၤမိၢ်ဖိတချၢ်ပီ
လၢပျၢၤပၢ်ဖိတချၢ်ပီ
လီၤလၢနီၢ်ပဒဲးတချၢ်

လီၤလၢမိၢ်န့ၢ်ပုၤတချၢ်
လၢမံၤဒီးပုၤဖိဒီး
အိၣ်ဂုၤဂီၤလၢအံၤလၢဘး
မိၢ်စၢၤလၢပျၢၤတထၢပီ
ပၢ်စၢၤလၢပျၢၤတထၢပီ
လီၤလၢနီၢ်ပအံၣ်တထၢ
လီၤလၢခဲၣ်,ဂုၤဝီၤခဲထၢ
ဝဲၣ်ကလီၤယုၢ်ဟဲလီၤဖး
ကိၢ်ဟးဂီၤလီၤမုၢ်လီၤဖး

ဒ်ပမုံပပုဂ္ဂိုလ်အထိတယုဂ် အတၢ်ပၣ်ဖျါအသိး ပဝဲကညီဖိတဖၣ် ပမုၢ်မိၢ်စၢၤလၢပျၢၤတထာဃီ ပၢ်စၢၤလၢပျၢၤတထာဃီ အဃိလၢထံးလၢသီပတၢ်ကူတၢ်သိး ကမုၢ်ဒၣ်တၢ်ဒ်သိးသိးလီၤ ခိဖျါလၢတၢ် ဆၢကတီၢ်တရံးအသး, တၢ်တုၤအိၣ်လိာ်သးတညီဘၣ်အဃိ ပတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ် တၢ်ကံၣ်ဃုကံၣ်ဝုၤ တၢ်အူအဖိတဖၣ်လီၤဆီလိာ် က့ၤအသးတစဲးတစဲးလီၤ.

အဒိမိၤန့ၢ်ပုၤ အခူၣ်အထာလၢပကိကစၢ်ခိၣ်တဖၣ် ဒီးမိၤန့ၢ်ပုၤလၢ တီအူမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး တဖၣ်မုၢ်ဂ့ၤ, တီၢ်ဆီထံး, လၢၢ်ဒိၣ်, ကီၢ်မုၢ်တြီၤဆူဒူသထူၣ်မိၣ်လမ့ၣ်တုၤလၢဘျး ဒဝဲတဖၣ်အဆုပျီၢ် မုၢ်အဝါဖးထီဒီး အခိၣ်လုၣ်ခိၣ်တုၤလၢ အစိးနါန့ၣ်အဂီၤလီၤ. ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဆးဆုဘၢၣ်, ဆုမိၢ်သူ, ဆုအူတဖၣ်အက့ၢ်အဂီၤဒ်သိးလီၤ.

နီၢ်ပဒဲးအဖိအလံၤလၢအမုၢ်မိၢ်ထံးလၢ မုၢ်ထီၣ် (ဖလၢၣ်) တဖၣ်တုၤလၢတီနီးကစၢ်ခိၣ်တဖၣ် ကဆုပျီၢ်ဒ်ကီၢ်မုၢ်တြီၤဆူပျီၢ်, ဒီးမိၤန့ၢ်ပုၤဆုပျီၢ်အသိးလီၤ.

စီၤစ့ၤဝီၤအဖိအလံၤလၢ အအိၣ်လၢထံထၣ်စွတုၤလၢအစ့ၣ်, ပံၣ်, သၣ်ယၣ်ဝတံၣ်တဖၣ် ကၢဝဲဆုပျီၢ်ဒ်ကီၢ်မုၢ်တြီၤဆူပျီၢ်တနီၤ, ဒ်မိၤန့ၢ်ပုၤဆုပျီၢ်တနီၤလီၤ. ပိၣ်မုၢ်တဖၣ်ဆးဘျဲၣ်ဝဲဆုလၢလၢ ဖိဖိတဖၣ်ဒီးကူပဲနံၣ်အါတက့ၢ် နံၣ်မဲၣ်လီၤ. သရၣ်မုၢ်မ့ၣ်ရံၣ်ကီၣ် ကွဲးဖျါဝဲအဖိအဖုလၢ ထံထၣ်စွ တခီအကူအသိးန့ၣ် အဖုသးပုၤအဆုပျီၢ်ဖးထီခဲဘျဲၣ်အကျါ တဘျဲၣ်န့ၣ်ဒ်သိး မိၤန့ၢ်ပုၤအဆုပျီၢ်ဝါ ဖးထီဘၣ်ဆၣ်အခိၣ်ထံးန့ၣ်တၢ်ဆးအီၤဒ်ထီၣ်ပုၣ်မဲၢ်အသိးလီၤ. မ့မုၢ်ဖဲသးပုၤအဆုမိၢ်သူန့ၣ် မၤအသးဒ်မိၤ န့ၢ်ပုၤအဆုဘၢၣ်အသိး ဘၣ်ဆၣ်တဆးဝဲလၢ ဘၢၣ်အချဲဘၣ် ထါဝဲဆုန့ၣ် ကံၣ်သဘဲဂ့ၤမးလီၤ.

ဒ်ပနီၢ်ပၢ်ပဝဲကိးဂၤအသိး ထံထၣ်စွမုၢ် ဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဖျါထီၣ်အသိး အဃိပသးလီၤပသးတဆီ ဘၣ်တဆီလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပကူပသိးတဖၣ် လၢထံးလၢသီန့ၣ် ကမုၢ်ဒၣ်တၢ်ဒ်သိးသိးဘၣ်ဆၣ် ခိဖျါန့ၣ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ် တရံးအသးအဃိ ဒ်ပတၢ်လဲၤခိဖျါ, ဒ်ပတၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ် ဒီးပထါအီၤ ပုဆးအီၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ အလီၢ်အိၣ်ဝဲလၢပကထီၣ်က့ၤတဲၣ်က့ၤ ထံတၢ်ခိၣ်ထါဖိတယုဂ်အံၤ စံးဝဲအသိးလီၤ.

လၢပျၢၤဖျါန့ၣ်န့ၣ်ခိ
န့ၣ်န့ၣ်ခိတခိၣ်ဃီ
ထီၣ်က့ၤတဲၣ်က့ၤထံတၢ်ခိ
ထီၣ်က့ၤတဲၣ်က့ၤပၤပၤခိ
ထီၣ်က့ၤအဆၢမုၢ်ဘၣ်လံ
ပန့ၣ်ခိဒ်ချၢၣ်ထီၣ်ဘံ

၄- ကယာကယိဂုဏ်ပဏ္ဍ

ပသးပုဂံစံးဝဲ

ကုဂုထီဉ်လာဃုဉ်လာဟီး

နီဂုထီဉ်လာသံဉ်လာဖီ

ကညီပိဉ်မုဉ်ပိဉ်မၤတဖဉ် မုဂု၊ ပိဉ်ခွါတဖဉ်မုဂု လၢတၢ်မၤဃံမၤလၢထီဉ်အသးအဂီၢ် အိဉ်ဒီးတၢ်ကယာကယဲ အသးအကလုဉ်ကလုဉ်လီၤ. ပပုဂံကညီတဖဉ် မုဂုပုအဲဉ်တၢ်တီတၢ်လီၤတၢ် ဂုတၢ်ဝါအဃိ ထူဒီးစုန့ဉ်ပဉ်ဒိဉ်ဝဲစုလီၤ. (ကဗျာဆရာဦးကြင်ဥ) ယၢထီဉ်ပုဂံကညီဒ်အမုဂု (တောင်မီးခင်) ပုဂံအဲဉ်ဖဲးစုးဆူးစုး (တောင်ငွေခင်) ပုဂံအဲဉ်ဃၢဖဲစုး, ထံဖဲဉ်စုး, ပသးစုး, ခိဉ်ကျိၤစုး, ယီၢ်တကိးစုး, ခိဉ်ကျိၤစုးသုဉ်တဖဉ်လီၤ. လၢပသးဘၢအကျါ တၢ်သုဉ်တဖဉ်အံၤ ပဉ်ဃုဉ်စုးကိးအဃိ အလီၢ်အိဉ်လၢပကသုဉ်ညါကုအီၤစုးကိးလီၤ.

(၁) ခိဉ်ကျိၤအကလုဉ်ကလုဉ်

ခိဉ်ကျိၤစုး

ခိဉ်ကျိၤစုးန့ဉ်ပိဉ်ဝဲ ဘံဉ်သလုဉ်ပဉ်ဝဲအကွီၤဒ်သိး ကတယၢ်မၤလဲၢ်ထီဉ်မၤအဲဉ်လီၤဝဲ ကသုအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ခိဉ်ကံဉ်ဖဲဘံ

ခိဉ်ကံဉ်ဖဲဘံန့ဉ် မုဂုပုပိဉ်စုးတူသလါနီစုး မုဂုဒိဉ်ဒီးအထီတခီအိဉ်ခဲဃုးဒီး ကွီၤဝဲတကူဉ် ဒီးအအိဉ်တုၢ်န့ဉ် ကျိၤလၢအခိဉ်ဘိဉ်ထံးလီၤ.

ပုလၢအမၤသုအိဉ်ဘဉ်တဖဉ် မၤဝဲခိဉ်ကျိၤစုးဒီး တနီၤမၤဝဲလၢဖဲဘံလီၤ. လၢတၢ်ဂုၢ်အံၤမၤ ဝဲထါဒီးစံး -

စီၤတခွါကျိၤခိဉ်ကံဉ်စုး

ပဉ်အမၤခဲလၢဉ်ခဲဆု

တဘျီဘျီမုဉ်ကနီၤဖိဉ်သုဉ်ခွါတဖဉ်မၤအိဉ်လိာ်အသးလၢထါဒီးစံးဝဲ -

လၢတၢ်ခဲဂၤခိဉ်ကျိၤစုး

နပုဒ်ဒါကဲယပုဒ်ဒု
ယပဝ်တုဒ်ယခိန်ကျီၤစု
နကွၢ်လၢခံကွၢ်မုဂ္ဂ
ပုၤလၢအတၢ်တအိန်တယၢၤတဖၣ် မၤထါဒီးစံးဝဲ -
ခိန်တဒိန်ဖဲဘံတဘီ
အဲၣ်ပုၤဖိပုၤမိၤသးလီ
ဖဲဘံပၢၤဖဲဘံတဘီ
နီၢ်ခိးဖဲဘံပၢၤအသီ

ခိန်စၢ

ပုၤလၢအတၢ်တအိန်တယၢၤတဖၣ် မၤဝဲခိန်စၢလၢလုၣ်ဖျါလီၤ. မုၢ်ကနီၤတဖၣ် လုၢ်ဝဲခိန်စၢလၢ
လုၣ်ဂီၤလုၣ်ဘီဒီး ဖိၣ်သၣ်ခွါတဖၣ် ဘံထီၣ်ဝဲလၢအခိန်ဘိၣ်ထံးလီၤ.

(၂) သံၣ်ကျီၤစု

သံၣ်ကျီၤစုန့ၣ် မ့ၢ်မၤန့ၢ်သံၣ်လၢစုဒီးကျီၤဝဲတဝ်ခိၤလီၤ. ဖဲအခွံခိန်ခွံန့ၢ်ဝံၤ ဆိုးလီၤဝဲလၢအခိန်
ဘိၣ်အခိန်ထံးလီၤ.

(၃) နၢ်စဲၤန့ၢ်ဖိ (နၢ်ဒံး)

လၢတၢ်မၤသံမၤလၢထီၣ်အသးအဂီၢ် ပိၣ်မုၢ်တဖၣ် မၤန့ၢ်ဝဲနၢ်ဒံးစုကွီၤလီၤ. တနီၤမၤထူၣ်ဖျါဝဲစု
ညၣ်ဒီးဒုးစဲဘူးဝဲလၢ နၢ်ဒံးအလီၤလီၤ. တနီၤနီၤပိၣ်န့ၢ်စုဒ်ထးသွဲအသိး, ဒိၣ်ခဲၣ်အသိးဒီး ဒုးစဲဘူးဝဲ
လၢနၢ်ဒံးအလီၤလီၤစုၣ်လီၤစဲၤလီၤ.

ပုၤလၢအတၢ်တအိန်တယၢၤဘၣ်တဖၣ် မၤန့ၢ်လုၣ်ဂီၤလုၣ်ဝါဒီး ဒၢန့ၢ်ဝဲလၢ အနၢ်အပူၤလီၤ.
တနီၤမၤစုၢ်ကိးဝဲလၢ ကျူးဒံးလီၤ. (ကျူးဒံးအဂ့ၢ်န့ၢ် ယကကွဲးဖျါလၢဖဲအကလုၣ်ကလုၣ်အပူၤလီၤ.)

(၄) ဖဲအကလုၣ်ကလုၣ်

လၢတၢ်ကယၢၤကယဲအကျါ မုၢ်ကနီၤဖိတဖၣ်အါတက့ၢ် လံၣ်ဖဲအကလုၣ်ကလုၣ်လီၤ. လၢဖဲ
အကလုၣ်ကလုၣ်အကျါ ဖဲစုန့ၢ်ပိၣ်ဝဲအကလုၣ်ကလုၣ်စုၢ်ကိးလီၤ. တဘျီဘျီလံၣ်ဖဲတစ့ၤန့ၢ် ယဲၢ်ပျံၤဘၣ်

လီၤ. ထါတကျးစံးဝဲ -

လါဖိထီၣ်သီတခွဲးဒဲး

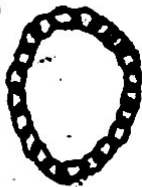
နီၣ်လံာ်ဖဲစုအမဲာ်ဆဲး

လါဖိထီၣ်သီအနီးစု

နီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်သီအမံၤဟူ

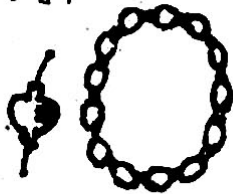
ဖဲအိၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ် ဖဲထူ, ဖဲစု, ဖဲဘံ, ဖဲဘၢၣ်, ဖဲမၤဃု, ဖဲလုာ်, ဖဲကျးဒံး,
ဖဲချိာ်ကု ဒီးကအိၣ်ဒံးဝဲလၢ ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

ဖဲစုထးသွဲ

ဖဲစုထးသွဲန့ၣ်ပိာ်န့ၣ်ဝဲစုဒိထးသွဲအသီးလီၤ.

ဖဲစုဖျၢၣ်

ဖဲစုဖျၢၣ်န့ၣ်မၤန့ၣ်စုဖျၢၣ်ဒိတၢ်ဂီၤအံၤအသီးဒီး တုၢ်န့ၣ်ဝဲစုဖျၢၣ်တဖၣ်လၢ
ပျံးဖးထီလီၤ.

ဖဲစုဒံချံ

ပိာ်စုဒံသီးဒံချံတဖျၢၣ်တဖျၢၣ်ဝံၤဒီး ဒုးစဲဘူးဝဲလၢစုကွီၤဆဲးဆဲးဖိတဖျၢၣ်
ဒီးတဖျၢၣ်အကဆူးလီၤ.

ဖဲဘၢၣ်

ဖဲဘၢၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အတုၢ်န့ၣ်ဘၢၣ်ချံတဖၣ် -

ဖဲကျူးခံး

ကျူးမုၢ်တၢ်ဖိဃၢ်တကလုၢ်လီၤ. တၢ်ကိးစ့ၢ်ကိးအိၤလၢ ခိၣ်ပီၤအုၤလီၤ. ပယီၤကိးလၢ (ရွှေပိုးကောင်) လီၤ. တၢ်လၢကျူးန့ၣ်အခံးလၢအဲးကတြၢ် ဒုၣ်ဒီးထဲစုမုၢ်စုဆၣ်လီၤ. အိၣ်ဝဲခံကလုၢ်အလၢအဲးဒီးအဂီၢ်လီၤ. ဖဲကျူးခံးန့ၣ်တၢ်န့ၢ်ဝဲဘၢၣ်ချံခံဖျၢၣ်သၢဖျၢၣ်ဝံၤတၢ်န့ၣ်ဝဲ ကျူးခံးတဘျီ, တၢ်န့ၢ်ဝဲဘၢၣ်ချံခံဖျၢၣ်သၢဖျၢၣ်ဒီး တၢ်ကျူးခံးတဘျီလီၤ. လၢဖဲသ့ၣ်အဂီၢ် တၢ်ဝဲကျူးခံးခံဘၣ်သၢဘျီတဘျီဃီလီၤ.

ဖဲလုၢ်

ပိၣ်မုၢ်သးစၢ်တနီၤနီၤဟံးန့ၢ်လုၢ်ဂီၤလုၢ်ဘီဒီး မၤကိၣ်လိၣ်ဝဲတဖျၢၣ်ဘၣ်တဖျၢၣ်, တနီၤနီၤစၢဝဲ ဒ်ဖိဖိတဖိးတဖိးအသိး ဒီးဒုးကဲထီၣ်ဝဲဒ်ဖဲသ့ၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မုၢ်တမၤဝဲလၢ လုၢ်ဘၣ်ဒီးမၤဝဲလၢ သီဆူၣ်အလွဲၢ်အဂီၢ်, အလၢအဘီတဖၣ်ဒီး တၢ်က့ၢ်ဝဲလၢပျံလီၤ.

ဖဲချိၣ်ကု

ကညီလၢအအိၣ်ဘူးလၢပိၣ်လဲၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဖဲထံထီၣ်ဝဲထံလီၤက့ၢ်န့ၣ် ထၢန့ၢ်ဝဲချိၣ်ဘီ, ချိၣ်ဂီၤဖိ, ချိၣ်ကံၣ်ဃုဖိတဖၣ်ဒီးတၢ်ဝဲဒ်ဖဲအသိးလီၤ.

ဖဲဘဲ

တၢ်လၢဖဲဘဲန့ၣ် ပပှၢကလုၢ်ပၣ်လုၢ်ပၣ်ပှၢအိၤအါန့ၢ်ထူ တက့ၢ်လီၤ. တၢ်ကတိၤဒိမိၢ်ဖါစံးဝဲ “ကျိၣ်” အိၣ် “စု” အိၣ်, “ဖဲဘဲ” အိၣ် “ထူ” အိၣ်လီၤ. ကျိၣ်န့ၣ်မုၢ်ပပှၢကလုၢ်အတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပှၢဒိၣ် တမံၤဒီးတၢ်ပၣ်အိၣ်အသးသမူအိၣ်အဃိ. တၢ်ကိးအိၤလၢကျိၣ်တဒုလီၤ. လၢဖဲစိဖုစိကစၢၢ်ခိၣ်တဖၣ် ကျိၣ်အိၣ်အါမးလီၤ. မုၢ်လၢကျိၣ်အိၣ်အဃိ စုညၣ်တဖၣ် အိၣ်အါဝဲတုၤပှၢဘၣ်ဒုၣ်အိၤလၢကတံၤ (တြၢ) အပှၢဒီးန့ၣ်လီၤအိၤလီၤ. လၢခံကျိၣ်တဖၣ်တၢ်ဟဲပှၢအိၤအပှၢဂုၤမးဒီးပှၢတသ့ၣ်ညါကျိၣ်အလုၢ်အပှၢ ဘၣ်အဃိပှၢဆါကွံၣ်ကျိၣ်ဝံၤဖၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲကျိၣ်တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၣ်တုၤအိၣ်ပှၢအဃိ ပှၢထုးထီၣ်ဆါစုညၣ်တဖၣ် တုၤအလၢၣ်ကဒီး ဒီးခဲအံၤကဲထီၣ်တၢ်ကအုကစွါလၢ တၢ်ဝဲတၢ်ကလီၤ.

ဖဲဘဲစွဲကံး အံၤလၢကညီဖဲအံၤဆဲးအလီၤ တၢ်လီၤသၢတီၤလီၤ. တၢ်လၢဖဲဘဲန့ၣ်အိၣ်လၢအပူၤ
ဒီးဟဲထီၣ်လၢအဝံၤန့ၣ် ကိးမုၢ်ဂီၤဒဲးလီၤ. ဖဲဘဲန့ၣ်အဖျၢၣ်သ့ၤထဲသိးဒီး မိၢ်ဂ့ၢ်သၣ်ဃုာ်ဃုာ်ဒီးအလွၢ်န့ၣ်
ဘီၣ်ပုၤလီၤ. ပမံၤပပုၤစံးဝဲဖဲဘဲမုၢ်အိၣ်ဝးကဆီ အစုဒီးပမုၢ်သးလိကဆီပလဲလိာ်လၢ ကဆီန့ၣ်တဘျီဃီလီၤ.

ဖဲဘဲဟဲထီၣ်လၢအဝံၤန့ၣ် ပါဖိတဘိတဘိအသိး ဒီးတၢ်ဒိၣ်တဲာ်အိၣ်တလိာ်တလိာ်ဖိ, ဒီးမုၢ်လၢ
အပူၤအိၣ်အဃိတၢ်တုၢ်အိၣ်လၢ လုၢ်န့ၣ်ဝဲလီၤ. တၢ်စံးဝဲပုၤလၢအကတိၤတၢ်တီတီလီၤလီၤ, မၤတၢ်တီတီ
လီၤလီၤမးဒီး လဲၤဃုာ်ဝဲဖဲဘဲန့ၣ် ထံၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ပုၤဂုၢ်ကျဲးစးဃုာ်ဘၣ်ဆၣ် တထံၣ်ဘၣ်
အဃိမၤထါဒီးစံးဝဲ -

ဖဲဘဲသၣ်စဲၤလၢမုၢ်န့ၣ်
သၣ်ဖဲဘဲစဲၤလၢမုၢ်န့ၣ်
ဒီးကသုၣ်လဲၤအိၣ်တတုၤ
ဒီးကဆီလဲၤအိၣ်တတုၤ
နီၢ်ဒီးစီလဲၤအိၣ်မုၢ်တုၤ
ဖဲဘဲသၣ်လီၤဆုၣ်လီၤဆူ

ဖဲဘဲန့ၣ် တမုၢ်တၢ်သူအိၣ်ထဲတၢ်ကယၢကယဲ, တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ခိၣ်တၢ်. အဘျူးအိၣ်ဝဲအါ
မးလီၤ.

ဖဲဘဲလၢပကိာ်လီၤအဘျူး

တၢ်စံးဝဲပမုၢ်တီမုၢ်လီၤ, ပတၢ်အိၣ်မူမုၢ်ကဆီန့ၣ် ပမုၢ်လံာ်ဖဲဘဲ ဒီးပမုၢ်ဟး, မုၢ်လီၤလၢပုၤထူ
လီၤတဲာ်,စုလီၤတဲာ်မုၢ်ဂုၤ, ပုၤန့ၣ်လီၤဃုာ်ဒုၣ်လဲၤပထံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမုၢ်ပာ်လီၤအိၣ်လၢထူကမူၣ်အိၣ်အလီၤန့ၣ်
ထူတဖၣ်ဟဲစဲဘူးအိၣ်လီၤ. မုၢ်ထူလၢအဘၣ်မုၢ်အူဝံၤ (အထညံၣ်ပျက်) တဖၣ်အဝဲတအိၣ်ဝဲလၢဘၣ်.

ဖဲဘဲမုၢ်အိၣ်လၢဟံၣ်ပူၤန့ၣ်ဟံၣ်မုၢ်ဟံၣ်ခုၣ်ဒီး တၢ်ဆါအအာအသီတဖၣ် တဟဲမးဘူးပုၤဘၣ်
ဖဲဘဲမုၢ်အိၣ်န့ၣ် ပမၤထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီး ပတၢ်အိၣ်တၢ်ယၢလီၤ. ဖဲဘဲန့ၣ်မၤနၢၤတၢ်တရဲတဃး,
တလီၤနီၤထံ, တၢ်မံၤတၢ်ပျီၢ်, တၢ်အၢတၢ်သီတဖၣ်လီၤ. ဖဲဘဲန့ၣ်ဂုၤစုၢ်ကိး လၢကသံၣ်ကသီလီၤ.
ပုၤမုၢ်ဘၣ်ရဲၣ်သံရဲၣ်ကိးန့ၣ် ပုၤစုၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ်ဖဲဘဲအထံဒီး ရဲၣ်သံရဲၣ်ကိးဟးဂီၤကွံာ်လီၤ. တၢ်ဆါသကူး
အတၢ်ဆါစုၢ်ကိး ပစုၣ်ဒုးအိၣ်အိၣ်ဖဲဘဲအထံဒီး ဘျါဝဲလီၤ.

ပိာ်မုၢ်ပိာ်မၤလၢညါ တဖၣ်တုၢ်ဝဲဖဲဘဲဖးထီၣ်ဒီး လံာ်ဝဲတဝီတဝီလီၤ. တနီၤနီၤတုၢ်ဝဲဖုၣ်ဖုၣ်ဒီး
လံာ်ဝဲလွံၢ်ပျံၤယၢ်ပျံၤလီၤ.

ဖဲအိၣ်ခဲးဝဲအါမးလာကညီဖိတဖၣ် အဲၣ်ဝဲဒီးလံာ်ဝဲလီၤ. လၢခဲးကိၤလၢသ့ဖးဒိၣ်ဖးထီၤ ကၢဆုကၢ
အသ့ဖးဒိၣ်ဖးထီတဖၣ် ဟဲဆါဝဲဖဲဂီၤမၤအသးဒိၣ်ဖဲဘဲအသးဒီး ပှၤကညီတဖၣ်ပှၤဝဲဒီးလံာ်ဝဲလီၤ. ပှၤကညီ
အဲၣ်လံာ်ဝဲဖဲန့ၣ်မၤဝဲလၢထါဒီးစံးဝဲ -

ထဲတဂ့ၤထံအလီၢ်လံာ်
ဖဲတဂ့ၤဖဲအလီၢ်လံာ်
မ့ၢ်စူးကွံာ်လၢတူၤန့ၣ်ထံး
ပှၢ်စူးကွံာ်လၢတူၤန့ၣ်ထံး
လံာ်သ့လံာ်သ့အီၤလၢထံ
ဂ့ၢ်န့ၣ်အသီပၤလၢခဲး

(၅) ထံဖဲ

ကညီမုၢ်ဖိတဖၣ် အါတက့ၢ်သးဝဲထံဖဲစုလီၤ. ထံဖဲစုအိၣ်ဝဲအဘၣ်, အဖျၢၣ်, အပြဲ,
အသွါအိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ထံဖဲတနီၤန့ၣ် အိၣ်လၢအကွီၤအကွီၤ ဘၣ်ဆၣ်တနီၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်
ပိာ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးအကိာ်ပှၤ ဒ်သးပှၤမ့ၢ်သးထီၣ်အီၤဖဲ စုဒုကိာ်န့ၣ်ကညီအဂီၢ်လီၤ. တလံာ်ပှၤဖျိၣ်လီၤအိၣ်
လၢစုလုာ်စုခိၣ်တကပၤန့ၣ်ဘၣ်. ပိာ်မုၢ်သးစၢ်တဖၣ် သးထံဖဲအဘိအါမးလီၤ. ထံဖဲလၢထံဂၤကီၢ်ဂၤ
ဟဲစိာ်ဆါဝဲထံဖဲမုၢ်ယု (ကၢညီမး) အိၣ်ဒီးအလွဲၢ်အကလုာ်ကလုာ်စုၢ်ကိုး သးဝဲလီၤ. သးဝဲထံဖဲစု,
ထံဖဲတိာ်ဘီ, တိာ်ဂီၤ, ထးဝါ, ထံဖဲမုၢ်ယုတဖၣ် ပှၤအစုဒုကိာ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အသီ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆုဘု, ဆုဟ့ၢ်မုၢ်ဂ့ၢ် ဃးဘုဃးဟ့ၢ်မုၢ်ဂ့ၢ်, ဖဲအဟးလၢပှၤလၢကျါန့ၣ်
တချုးနထံၣ်အကစၢ်န့ၣ်နန့ၢ်ဟူလၢ ဖဲစုတဖၣ်ထံဖဲတဖၣ် သီၣ်ကြံၤသီၣ်ကြံၤ, သီၣ်စွဲၤသီၣ်စွဲၤမုၢ်တၢ်မၤမုၢ်
အသးဒီးပှၤလၢအနီၤဟူတဖၣ်အသးလီၤ.

ပှၤလၢအထံဖဲတအိၣ်အာ်တဖၣ် ကတိၤဆဲးလီၤအသးဒီးစံးဝဲ -

တၢ်ကအိၣ်လၢနီၢ်အစု
ပှၤဟဲဝဲၢ်ဟဲယသးအုး

(၆) ယီၢ်တကိး

ကညီပိာ်ခွါလၢအကူၤဖျိၣ်ခဲးတဖၣ် အိၣ်ဒီးယီၢ်တကိးလီၤ. ယီၢ်တကိးန့ၣ်ထါန့ၣ်ဝဲတၢ်ကံး
ညၢ်နီၣ်မုၢ်သာဘိ ဒီးပာ်တၢ်လုာ်ဖးထီၤ (အနွံ) လီၤ. အနွံအံၤဖျၢၣ်က့ၢ်ဝဲဒ်ပျံၤ တခီတဘိဘိဒီးစၢ်ဃာ်ဝဲလၢ

တၢ်တၢ်လၢ

ကစၢ်ယွၢ်အဘျုးအဖျိၣ် အဃိယကွဲးလံာ်ဖိတဘျုးအံၤ ဝံၤဝဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လီၤ. ယအၢ်လီၤယတၢ်
ဂံၢ်စၢ်ဘၢစၢ်လၢ တမ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပဲၤဒဲးဘၣ်. အဂီၢ်ဒဲးအံၤ ပကညီဖိတဖၣ် အဆုၣ်စိၤစိၤအိၣ်ဒဲး
အါမးလၢယဃုသ့ၣ်ညါတတုၤလီၤထီၣ်ဘးဘၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိးတၢ်ကံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်အူအဖိတဖၣ်
ယကိးတဘၣ်ဘၣ် အိၣ်ဝဲအါမးလၢ ပှၤဖးတၢ်ဖိကိးဝဲန့ၢ်ပၢ်ဝဲ ကအိၣ်စ့ၢ်ကိးအါမးလီၤ.

လၢတၢ်အဲၣ်ဘၣ် ပကညီအတၢ်ကူတၢ်သိးအပူၤ ယဃုကညးပှၤဖးတၢ်ဖိလၢ ကဝံသးစူၤယၢ
တက့ၢ် ပကညီအတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ် အလွဲၣ်န့ၣ်ဖဲပမံၤပပှၢ်အစိၤ တၢ်လၢအမၤန့ၢ်ဝဲညီမ့ၢ်အဂီၢ်,
အဘီ, အဝါ, အသူ အဃိတၢ်ကူတၢ်သိးတဖၣ် အလွဲၣ်အါတက့ၢ် မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်လၢအမၤန့ၢ်ဝဲ ညီတဖၣ်
လီၤ. လၢတၢ်အံၤအဃိ ပတၢ်ကူတၢ်သိးအလွဲၣ်လၢ အခိၣ်ထံးတဖၣ် စ့ၢ်ကိးမိပကပၣ်သ့ၣ်ပၣ်သးဒီး
ပၣ်ကဲအိၤပၢၤဃၣ်အိၤစ့ၢ်ကိးတက့ၢ်.

ပဲၤဒီးတၢ်အဲၣ်
နီၢ်လဲၣ်ဒၣ်

Sound Canvas File

ကညီဖိအဆူဖါစါဖါအဂီၢ်

လၢ

သရၢ်မုၢ်လဲၣ် (သၢ်တီၣ်)

ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အိၤလၢ

ခ.န.၂၀၀၀ တၢ်တီၣ်ကျဲၤ, ပုၤကညီဘျၢထံၣ်ဝၢ်ရှၢၣ်